

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PROBLEMATIKA POSTIHU ŘIDIČŮ
MOTOROVÝCH VOZIDEL POD VLIVEM DROG**

Autor práce: Petr Pospíšil, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce panu JUDr. Jozefovi Bandžakovi, Ph.D. za výbornou spolupráci, cenné rady, podněty, připomínky a metodické vedení práce. Taktéž bych chtěl poděkovat paní PhDr. Lence Havelkové, Ph.D., vedoucí vzdělávacího a konzultačního střediska v Příbrami, za věcné připomínky při zpracování této práce.

ABSTRAKT

POSPÍŠIL, P. *Problematika postihu řidičů motorových vozidel pod vlivem drog : bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2013. 60 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Klíčová slova: návyková látka, toxikologie, stav vylučující způsobilost, silniční provoz a řidič motorového vozidla.

Bakalářská práce popisuje postup, který Policii České republiky umožňuje účinná legislativa, a sice postup na místě přistižení řidiče pod vlivem drog, a postup při následném trestním řízení. Dále poukazuje na chyby, ke kterým často dochází při následném prověřování a vyšetřování s tímto problémem souvisejících trestných činů, doporučuje správný postup orgánů činných v trestním řízení a porovnává řešení problému v sousední Spolkové republice Německo. V závěrečné části bakalářské práce, jsou nastíněny úvahy o tom, jak by bylo možno v budoucnosti tuto problematiku nadále řešit.

ABSTRACT

POSPÍŠIL, P. *The issue of penalties for driving under the influence of drugs: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2013. 60 p. Supervisor: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Keywords: addictive substance, toxicology, exclusive state competence, road traffic and the driver of the motor vehicle.

Bachelor thesis describes a procedure that allows effective legislation the Police of the Czech Republic, namely the procedure when the driver under influence of drugs is caught on the spot, and the procedure for subsequent criminal proceedings. It also points to the mistakes, which often occur during subsequent screening and investigation of this problem related crimes, recommends a right procedure of law enforcement and compares the solution of the problem in neighboring Germany. In the final part are outlined considerations about possibilities of solution of this issue in the future.

Obsah

Úvod.....	7
1 Cíle a metodika bakalářské práce	9
2 Vysvětlení klíčových pojmů.....	11
2.1 Návyková látka.....	11
2.1.1 <i>Legislativní výklad pojmu návyková látka .....</i>	<i>11</i>
2.1.2 <i>Druhy návykových látek a jejich účinky.....</i>	<i>12</i>
2.2 Toxikologie	15
2.3 Silniční provoz a řidič motorového vozidla	15
2.4 Stav vylučující způsobilost.....	17
3 Právní úprava.....	18
3.1 Zákon o provozu na pozemních komunikacích.....	18
3.2 Zákon o přestupcích	20
3.3 Trestní zákoník a trestní řád	21
3.4 Interní akty řízení Policie ČR.....	26
4 Postup Policie ČR při zjištění řidiče pod vlivem drog.....	29
4.1 Postup na místě kontroly	29
4.2 Postup při prověřování skutečností, že mohl být spáchán trestný čin.....	33
4.3 Postup při vyšetřování	37
5 Případová studie.....	41
6 Tresty a ochranná opatření.....	48
7 Srovnání řešení problému v ČR a SRN	50
8 Úvahy o možnostech řešení problému do budoucnosti	53
Závěr.....	55
Seznam použitých zdrojů	57
Seznam příloh	60

Úvod

Řízení motorových vozidel pod vlivem návykových látek, mezi něž bezesporu patří i drogy, se stává v poslední době každodenní realitou českých silnic, což může být i odrazem stoupající tendence konzumace různých návykových látek v soudobé společnosti vůbec. Tato problematika na sebe poutá již dlouhou dobu pozornost úřadů, soudních lékařů a toxikologů, stejně jako politiků. Se stoupajícím počtem případů zneužívání návykových látek narůstá i počet řidičů, kteří řídili pod vlivem návykové látky. Vyplývá to z mnoha studií, které byly provedeny v řadě západoevropských zemí. V České republice dosud neproběhly studie, které by se zabývaly problematikou zneužívání návykových látek v souvislosti se silniční dopravou, a proto se nelze domnívat, že by situace byla méně závažná. Nelze se ani domnívat, že požívání a zneužívání návykových látek nepředstavuje pro Českou republiku nebezpečí v této oblasti činnosti.¹

Vzhledem k tomu, že Policie ČR vede statistiku dopravních nehod a v členění nehod dle zavinění nerozlišuje návykové látky a bere je jako celek i s alkoholem, je zde možno uvést malý výňatek ze statistiky dopravních nehod zaviněných pod vlivem všech návykových látek. Z tohoto vyplývá, že v roce 2011 došlo celkem k 5242 nehodám zaviněných pod vlivem alkoholu, což je 7,5 % z celkového počtu všech dopravních nehod. Při těchto nehodách bylo 89 osob usmrceno, což je 12,6 % z celkového počtu usmrcených při všech dopravních nehodách a dalších 2701 osob bylo zraněno. V porovnání s rokem 2010 je počet nehod zaviněných pod vlivem alkoholu vyšší o 227 (t.j. o 4,5 %) a počet usmrcených je nižší o 13 osob (t.j. o 12,7 %) a počet zraněných je vyšší o 410 osob (t.j. o 17,9 %). Nejvyšší podíl těchto nehod byl na území Zlínského a Karlovarského kraje (14,5 %, respektive 13,7 %). Nejvíce usmrcených při těchto nehodách bylo na území krajů Jihočeského a Moravskoslezského (shodně po 12 osobách). Nejvyšší podíl usmrcených osob při těchto nehodách byl v kraji Vysočina (24,2 %), naopak v Karlovarském kraji nebyl usmrcen nikdo. Případů, kdy při dopravní nehodě byla kontrola na přítomnost drog u řidiče motorového vozidla pozitivní, eviduje policie 149, přitom bylo 8 osob usmrceno a dalších 88 osob bylo zraněno. Počty

---

¹ ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. Praha, 2003, s. 19.

usmrcených i zraněných osob jsou nižší než v roce 2010, počet usmrcených o 6 osob a počet zraněných o 12 osob.²

Z této statistiky sice vyplývá, že drtivou většinu návykových látek zjištěných u řidičů motorových vozidel při dopravních nehodách tvoří alkohol, přesto bude v této práci věnována pozornost především nealkoholovým drogám.

„Přesto, že alkohol je a zůstává v České republice v souvislosti se silničním provozem tou nejnebezpečnější návykovou látkou, nelze ani podceňovat nebo dokonce tolerovat zneužití nealkoholových drog v silničním provozu. Situace v této oblasti je složitá a je zde více nejasností, jak postupovat. Drogy, jakož to látky působící na nervové ústrojí, s cílem změnit náladu nebo chování, mohou ovlivnit jak předvídatost osoby, tak i myšlení a mechanismus příjmu informací, svalovou koordinaci a chování. Vedlejší účinky omamných a psychotropních látek jsou tudíž způsobilé negativně výrazně působit na schopnost řídit motorové vozidlo.“³

A v neposlední řadě může být jedním z důvodů, proč se ve větší míře návykové látky za volantem rozšiřují, i fakt, že v případech, kdy je na místě podezření ze spáchání trestného činu, je přípravné řízení, pokud je vůbec přivedeno k podání obžaloby nebo návrhu na potrestání, a nedojde k postupu dle §159a odst. 1, písm. a) trestního řádu, tedy k odevzdání věci k projednání přestupku, díky současné legislativě velmi zdoluhavé a finančně náročné.

---

² POLICIE ČR. *Statistická ročenka 2011* [online]. 2011, [cit. 15. 12. 2012]. Dostupný z WWW: <<http://policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti>>.

³ ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. Praha, 2003, s. 19.

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Bakalářská práce na téma „*Problematika postihu řidičů motorových vozidel pod vlivem drog*“ analyzuje a hodnotí postup policistů při odhalování řidičů řídicích motorové vozidlo pod vlivem návykové látky, při následném prověřování, zda došlo ke spáchání trestného činu a nakonec i při vyšetřování konkrétních trestných činů.

Hlavním cílem bakalářské práce je teoretickým způsobem a na základě studia odborné literatury a právních předpisů provést analýzu postupu Policie České republiky jak na místě přistižení řidiče pod vlivem návykové látky, i následné přípravné řízení trestní, při němž je nejdůležitější prokazování takzvaného stavu vylučujícího způsobilost, který je základním znakem objektivní stránky přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky.

Prvním úkolem, kterému se bakalářská práce věnuje, je vysvětlení pojmu návyková látka, vyjmenování jejich druhů a jejich účinků, metody a legislativní postupy zjišťování přítomnosti návykových látek u řidičů motorových vozidel.

Dalším úkolem je výčet protiprávních činů, kterých se může řidič řídicí motorové vozidlo pod vlivem návykové látky dopustit, vysvětlení pojmu stav vylučující způsobilost, který je základním znakem skutkové podstaty trestného činu, s tím související váhu znaleckého a v neposlední řadě svědeckého dokazování a zjistit výši trestů skutečně ukládaných přestupkovými komisemi a soudy.

Dále bude formou analýzy případových studií poukázáno na chyby v prověřování a vyšetřování trestných činů a dle výsledku analýzy bude doporučen správný postup orgánů činných v trestním řízení.

V závěru práce bude metodou srovnání poukázáno na řešení problému v sousední Spolkové republice Německo a především budou nastíněny úvahy o tom, jak by bylo možné tuto problematiku nadále efektivněji řešit a to především co se týče úvah *de lege ferenda*.

Cílem bakalářské práce je v první řadě charakteristika problematiky související s postihem řidičů, řídicích motorové vozidlo pod vlivem návykových látek. Dále poukázání na to, že postupy orgánů činných v trestním řízení jsou nejednotné a v častých případech i chybné, a proto by mohla tato práce sloužit i jako jakýsi stručný

návod pro začínající policisty či vyšetřovatele k řešení této problematiky. Dílčím cílem bakalářské práce je vyvolat diskusi o problému a navrhnout možná řešení, jakými legislativními změnami by bylo možno docílit efektivnějšího řešení celé problematiky.

Při zpracování bakalářské práce bylo čerpáno z odborné literatury, legislativních a dalších právních norem, dále bylo čerpáno z evidencí Policie České republiky a vybraných trestních spisů Policie České republiky, Krajského ředitelství Karlovarského kraje, Územní odbor Cheb, 2. oddělení obecné kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování v Chebu.

2 Vysvětlení klíčových pojmů

V této kapitole budou vysvětleny základní pojmy týkající se zvoleného tématu, jejichž význam je velmi důležitý pro porozumění dalším částem této práce. Bude zde vysvětleno, co je návykovou látkou, jaké jsou její základní druhy a jaké mají účinky. Dále co znamená toxikologie, jaké má disciplíny a metody. A v neposlední řadě pojem silniční doprava, kdo se považuje za řidiče motorového vozidla, co to znamená, když řídí ve stavu vylučujícím způsobilost a jak se tento stav prokazuje.

2.1 Návyková látka

Z hlediska trestního práva lze návykové látky dělit na alkohol a jiné návykové látky. Jinými návykovými látkami jsou omamné a psychotropní látky, které slouží jen k těmto účelům (pervitin, marihuana), ale také chemické látky, které se běžně užívají k jiným účelům (ředidla a rozpouštědla) a v neposlední řadě i léky. Pro naše účely budeme na jiné návykové látky pohlížet v užším pojetí a budeme se zabývat zejména ilegálními drogami, které jsou v současné době v ČR nejvíce zneužívány.

2.1.1 Legislativní výklad pojmu návyková látka

„Pojem návykové látky převzal trestní zákoník z trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve znění novely provedené zákonem č. 175/1990 Sb. Výčet návykových látek je demonstrativní, když se jimi rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.“ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, odkazuje, pokud jde o návykové látky, za které nepovažuje tabákové výrobky a alkohol, na zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Tento zákon definuje pojem návykové látky úžeji než trestní zákoník, neboť pro účely tohoto zákona se jimi rozumí jen omamné látky a psychotropní látky uvedené v přílohách zákona o návykových látkách. Z hlediska trestního práva musíme vycházet z definice uvedené v § 130, která definuje návykové látky podle jejich vlastností. Tento pojem je často kritizován, že není dostatečně určitý a že vyvolání návyku není u každé takové látky, kvůli čemuž se zdálo, že uvedený termín není příliš vhodný, a proto bylo při přípravě návrhu trestního zákoníku uvažováno o jeho nahrazení pojmem jiným (např. droga, opojná látka apod.).

Nakonec byl však zachován pojem návykové látky, jako pojem, který je již v praxi osvědčen, navazuje na zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, a s jeho používáním v praxi nejsou větší potíže.⁴

Alkohol (etanol, ethylalkohol) je chemickou sloučeninou, která obvykle vzniká kvašením lihových cukrů a tímto způsobem se i vyrábí. Při chemické výrobě se tak děje hydratací ethenu, pro nepotravinářské účely se denaturuje. Alkohol je tekutina, která při konzumaci člověkem ovlivňuje jeho psychiku, je to tedy návyková látka, pro niž je rozhodující, zda v konkrétní užití látce, která musí být alkoholickým nápojem je obsažen alkohol a zda tento působil na psychiku posuzované osoby nebo na její ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování. Omamnými látkami jsou takové látky, u nichž je nebezpečí chorobného návyku a vzniku psychických změn (např. kokain, opium, morfin, heroin atd.), všechny tyto látky jsou uvedeny v přílohách č. 1 až 3 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Psychotropními látkami jsou látky ovlivňující psychiku člověka (např. amfetamin, efedrin atd.), všechny tyto látky jsou uvedeny v přílohách č. 4 až 7 téhož zákona. Ostatními látkami jsou četné látky běžně používané v domácnosti nebo průmyslu (jako např. různá ředidla, čisticí, náplně hasicích přístrojů), avšak tyto musí být způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka a jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.⁵

Výše uvedené vymezení pojmu návykové látky se anologicky dotýká i v případě projednávání přestupků v souvislosti s návykovou látkou a silniční dopravou.⁶

2.1.2 Druhy návykových látek a jejich účinky

V současné době lze situaci na území České republiky charakterizovat zejména tím, že především marihuana, extáze a pervitin jsou rozšířeny i do menších měst a obcí. Mládež již kouření marihuany nepovažuje za užívání drog, ale naopak za součást běžného života a za formu relaxace. Marihuana a extáze je velmi oblíbená a mladí lidé často podceňují rizika spojená s jejím užíváním. „I přes dílčí úspěchy protidrogové politiky v oblasti prevence a represe, jako zastavení nárůstu uživatelů drog s nejzávažnějšími zdravotními riziky (pervitin, heroin), se zneužívání konopných drog a

---

⁴ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha, 2009, s. 1233.

⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha, 2009, s. 1234.

⁶ ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. Praha, 2003, s. 19.

extáze stává stále větším sociálním problémem společnosti.“ Taktéž vzrůstá počet odhalených pěstíren marihuany s vysokým obsahem účinné látky THC a z řady stimulačních drog je stále nejvíce oblíben pervitin, který má i značnou popularitu na území České republiky.⁷

Nejrozšířenější nealkoholovou návykovou látkou v České republice je v současné době pervitin, který patří do skupiny amphetamin – metamphetamin, což jsou látky se stimulačními účinky, dále zvyšují aktivitu, sebevědomí a odvahu, zlepšují náladu, potlačují trému, ospalost a pocit hladu, u závislých na těchto látkách dochází k povahovým změnám (nesnášenlivost, prchlivost, hrubost) a později i k psychotickým stavům s bludy, zmateností, neklidem a agresivitou.⁸ Ovlivnění řidiče touto návykovou látkou se nejvíce projevuje ve stavu akutní intoxikace a při syndromu z odnětí (nedostane-li uživatel včas svoji dávku drogy). Pod vlivem pervitinu může mít řidič sklon k hazardní, rychlé jízdě s nedostatečnou pozorností. Dále řidič přeceňuje své schopnosti, stoupá mu sebevědomí a dopouští se chyb v různých dopravních situacích. Taktéž ztrácí smysl pro realitu a má zhoršenou reakci na světlo, takže stoupá riziko jeho oslnění protijedoucím vozidlem, naopak při syndromu z odnětí může naopak v první fázi při řízení usnout.⁹

Další látkou hojně se vyskytující v soudobé společnosti je marihuana, která patří do skupiny kanabionoidy. Tyto látky mají následující účinky: přechodná úzkost, euforie, pocit klidu, pohody, spokojenosti, štěstí a radosti, změny vnímání, iluze až zrakové halucinace, někdy nezvládnutelná veselost až smích, změny tělesného schématu, nakonec spánek. Při chronické intoxikaci dochází k poruchám paměti a intelektu vůbec, apatii, ztrátě aktivity, častým změnám nálady až k agresivitě.¹⁰ Vliv na řidiče se v době intoxikace projevuje zkrácením reakčního času, snížením pozornosti, bezstarostností, sníženou schopností udržet se střední dělicí čáry. Tyto negativní dopady však mohou být na druhou stranu eliminovány tím, že řidič většinou jede nižší rychlostí.¹¹

---

⁷ ŠTABLOVÁ, R. BREJCHA, B. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha, 2005, s. 23.

⁸ VOREL, F. *Toxikologie*. České Budějovice, 1996, s. 42.

⁹ ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. Praha, 2003, s. 39.

¹⁰ VOREL, F. *Toxikologie*. České Budějovice, 1996, s. 44.

¹¹ VORLOVÁ, K. *Drogy a řízení – alkohol a ostatní psychoaktivní látky v silniční dopravě. Zaostřeno na drogy*, 2008, č. 2, s. 2.

Třetí látkou je kokain, který je ve světě velmi rozšířen, v České republice je však rozšířen velmi málo. Počátečními účinky jsou euforie, zvýšení aktivity, snížení zábrán, myšlenkový trysk. Během několika týdnů užívání se mohou vyvinout přechodné deliriózní stavy s poruchami vnímání až halucinacemi. Deliriózní stav se může podobat deliriu tremens s typickými vidinami drobných živočichů.¹² Účinky na řidiče jsou podobné jako u pervitinu, řidič často riskuje, jede rychle, vybočuje z jízdního pruhu a ze silnice, jede vlnkovitou jízdou, často dochází ke kolizím ve velké rychlosti.¹³

Čtvrtým druhem látek jsou opiáty – morfiny, ke kterým patří např. heroin, tyto látky při akutní intoxikaci vytvářejí stav, který se dá nejlépe vyjádřit pocitem tupé euforie. Současně dochází k útlumu bolesti, k centrálnímu útlumu, k útlumu dýchání až do jeho zástavy, dochází k prodloužení reakčního času, ospalosti a může dojít až ke ztrátě vědomí. Z hlediska vlivu na řidiče lze říci, že dochází k centrálnímu útlumu se snížením duševní aktivity, zpomalením motoriky a prodloužením reakčního času. Nebezpečné jsou projevy apatie, ospalosti a extrémní zúžení zornic, které zhoršuje vidění za šera. „Řidič s dlouhodobým užíváním, který je právě saturován svojí dávkou heroinu, může budít dojem klidného a vyrovnaného člověka do doby, než se začnou objevovat známky syndromu z odnětí, kdy je obvykle zřejmé, že je zcela neschopen řízení motorového vozidla.“¹⁴

Posledním druhem jsou halucinogeny, ke kterým patří např. LSD nebo extáze. Akutní intoxikace se projevuje např. desorientací, potížemi s mluvením, poruchami hybnosti, rozšířením zornic, halucinacemi. Vždy dochází ke změnám nálady a motorické koordinace, účinky se mohou lišit dle užití drogy. Co se týče vlivu na řízení vozidla, dochází až k úplné ztrátě pozornosti a k poruchám koordinace, mohou se objevovat zrakové a sluchové halucinace a neschopnost rozlišit skutečnou realitu od představ. Vzhledem k tomu, že účinky těchto drog se vracejí, může být řidič neschopen řídit motorové vozidlo i bez užití drogy. Toto není vůbec možné ani za některých stavů po požití.¹⁵

---

¹² VOREL, F. *Toxikologie*. České Budějovice, 1996, s. 46.

¹³ VORLOVÁ, K. *Drogy a řízení – alkohol a ostatní psychoaktivní látky v silniční dopravě. Zaostřeno na drogy*, 2008, č. 2, s. 2.

¹⁴ ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. Praha, 2003, s. 35-36.

¹⁵ ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. Praha, 2003, s. 40.

2.2 Toxikologie

Toxikologie je nauka o účinku jedů na živý organismus, kdy jed je látka, která po vniknutí do organismu v malém množství vyvolá otravu. Za malé množství lze považovat nejvýše několik gramů. Toxikologii je možné dělit dle různých hledisek, z hlediska didaktického na část obecnou a speciální. Speciální uvádí poznatky o jednotlivých jedech a jejich skupinách, obecná tyto poznatky zobecňuje a zabývá se vlastnostmi, které jsou společné pro všechny jedy nebo jejich velké skupiny. Toxikologii dále dělíme na experimentální, klinickou, forenzní (soudní), průmyslovou životního prostředí, nauku o průkazu jedů a toxikologickou patologii. Experimentální studuje účinek jedů na pokusných zvířatech, klinická popisuje a analyzuje otravy u člověka a hledá nejúčinnější léčbu, forenzní provádí toxikologickou analýzu orgánů zemřelých a podává znalecké posudky pro potřeby orgánů činných v trestním řízení, průmyslová zkoumá jedovaté látky vyskytující se ve výrobních procesech, toxikologie životního prostředí jedovaté látky vyskytující se v životním prostředí, nauka o průkazu jedů se zabývá teoretickými a praktickými otázkami průkazu jedů v organismu, ale i v životním prostředí a toxikologická patologie je nauka o změně makroskopické a mikroskopické struktury orgánů při otravách.¹⁶

Pro potřebu vybraného tématu je nejdůležitějším oborem toxikologie forenzní, která poskytuje nepostradatelnou součinnost orgánům činným v trestním řízení v problematice drog v silniční dopravě. Bez její existence by nebylo možno prokázat jakou látku a jaké množství této látky řidič motorového vozidla užil, zda se vůbec jedná o návykovou látku ve smyslu §130 trestního zákoníku a zda vlastně řidič naplnil skutkovou podstatu trestného činu či přestupku.

2.3 Silniční provoz a řidič motorového vozidla

Pojem silniční provoz či silniční doprava není v zákoně nijak přesně vymezen. Silniční provoz v ČR je však upraven především zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, který upravuje práva a povinnosti účastníků provozu na

---

¹⁶ VOREL, F. *Toxikologie*. České Budějovice, 1996, s. 3-4.

pozemních komunikacích podle zvláštního právního předpisu, pravidla provozu na pozemních komunikacích, úpravu a řízení provozu na pozemních komunikacích.¹⁷

Zvláštním právním předpisem, kterým je stanoven pojem pozemní komunikace je zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ze kterého vyplývá, že „pozemní komunikace je dopravní cesta určená k užití silničními vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti. Pozemní komunikace se dělí na čtyři kategorie, a sice dálnice, silnice, místní komunikace a účelová komunikace.“ Dálnice je pozemní komunikace určená pro rychlou dálkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly. Silnice je veřejně přístupná pozemní komunikace určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci. Silnice tvoří silniční síť a rozdělují se do tří tříd. Místní komunikace je veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce a která se dělí do čtyř tříd. „Účelová komunikace je pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků.“ Účelovou komunikací je i pozemní komunikace, která je v uzavřeném prostoru nebo objektu a slouží k potřebě vlastníka nebo provozovatele tohoto prostoru nebo objektu.¹⁸

Při stanovení toho, zda řídil řidič vozidlo po pozemní komunikaci, není u dálnice, silnice a místní komunikace větších problémů, avšak u účelové komunikace se můžeme setkat se známkami nejednosti. Zvláště v uzavřených soukromých objektech se často stává, že tyto jsou nesprávně nezařazeny k pozemním komunikacím a analogicky na nich neplatí pravidla silničního provozu, což je v mnoha případech zmatečné a nežádoucí.

Za řidiče budeme považovat účastníka provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj. Motorovým vozidlem je nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou a trolejbus. Řídit vozidlo může pouze osoba, která je dostatečně tělesně a duševně způsobilá k řízení vozidla a v potřebném rozsahu ovládá řízení vozidla a předpisy o provozu na pozemních

---

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, s. 4570.

¹⁸ ČESKO. Zákon č. 13 ze dne 23. ledna 1997, o pozemních komunikacích, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 3, s. 47-48.

komunikacích. Řídit motorové vozidlo může pouze osoba, která je držitelem příslušného řidičského oprávnění.¹⁹

2.4 Stav vylučující způsobilost

Je povinným znakem objektivní stránky přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku. „Pro stav vylučující způsobilost neexistuje žádná konkrétní definice, neboť různé návykové látky působí na člověka odlišně a rozdílně ho ovlivňují se zřetelem k provozované činnosti, a proto je nutné v každém jednotlivém případě zkoumat, jakou měrou byla požitou návykovou látkou ovlivněna schopnost vykonávat pachatelem provozovanou činnost.“ K naplnění znaků tohoto trestného činu se nevyžaduje takový stav, kdy pachatel upadá do bezvědomí nebo není schopen komunikace, ale postačí takové ovlivnění, které vylučuje způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při které by mohl být ohrožen život nebo zdraví lidí nebo způsobena značná škoda na majetku. „Stav vylučující způsobilost je třeba v každém konkrétním případě zjišťovat a dokazovat. Při posuzování této otázky je nutno přihlížet zejména k tomu, jaké zaměstnání nebo činnost pachatel pod vlivem návykové látky vykonával.“²⁰

„Podle poznatků lékařské vědy není žádný, tedy ani nadprůměrně disponovaný řidič motorového vozidla schopen bezpečně řídit motorové vozidlo, dosáhne-li hladina alkoholu v jeho krvi nejméně 1 promile. Důkazem o míře ovlivnění obviněného alkoholem a snížení jeho řidičských schopností mohou být např. svědecké výpovědi spolujezdců, policistů a lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření, jakož i svědecké výpovědi o chování obviněného, eventuálně o způsobu jeho jízdy apod. U jiných návykových látek než alkoholu je třeba zjišťovat konkrétní stav ovlivnění takovou látkou a porovnat ho s ustáleným posuzováním stavu vylučujícím způsobilost, který byl přivozen alkoholem, zpravidla za pomoci znalce.“ Prokazování tohoto stavu je zvláště u nealkoholových návykových látek velmi problematické, avšak k tomuto bude více uvedeno v dalších kapitolách této práce.²¹

---

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, s. 4570, 4572.

²⁰ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 2548-2549.

²¹ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 2549.

3 Právní úprava

V této kapitole budou uvedeny základní právní normy týkající se rozebírané tematiky, počínaje obecně závaznými prameny práva uvedenými ve sbírce zákonů České republiky, kterými má povinnost se řídit každá osoba nacházející se na našem území, až po interní akty řízení, které jsou závazné pouze pro určitý okruh osob, zejména pro příslušníky Policie ČR.

3.1 Zákon o provozu na pozemních komunikacích

Vymezuje základní povinnosti řidiče, oprávnění policie a vymezuje přestupky a sankce za ně. Dle litery tohoto zákona „řidič nesmí požit alkoholický nápoj nebo užit návykovou látku během jízdy, řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem.“ Řidič taktéž nesmí ani předat řízení vozidla nebo svěřit zvíře osobě, která je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Jednou z povinností řidiče je podrobit se na výzvu policisty, příslušníka Vojenské policie, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, nebo jinou návykovou látkou.²²

Zákon ukládá povinnosti i učitelům autoškol, kteří dle něj nesmí při provádění výcviku požit alkoholický nápoj nebo užit jinou návykovou látku během jízdy ve výcvikovém vozidle, sedět během jízdy ve výcvikovém vozidle bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohli být ještě pod jejich vlivem, dále jsou povinni v souvislosti s prováděním výcviku podrobit se na výzvu policisty, příslušníka Vojenské policie, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření ke zjištění, zda nejsou ovlivněni alkoholem, nebo jinou návykovou látkou.²³

Dále zákon vymezuje působnost Policie České republiky, která dle něj vykonává dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích zejména tím, že

---

²² ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, s. 4572-4573.

²³ ČESKO. Zákon č. 411 ze dne 12. září 2005, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 142, s. 7497.

kontroluje dodržování povinností účastníků a pravidel provozu na pozemních komunikacích a podílí se na jeho řízení a projednává v blokovém řízení přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Při tomto jsou příslušníci Policie České republiky ve služebním stejnokroji oprávněni zejména vyzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, nebo jinou návykovou látkou. Dále mají oprávnění zabránit v jízdě řidiči použitím technického prostředku nebo odtažením vozidla a současně zadržet řidičský průkaz, v případě, že řidič řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, nebo se odmítl na výzvu policisty podrobit dechové zkoušce ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem a nebo se odmítl na výzvu policisty podrobit lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoli toto vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví (u alkoholu musí lékařskému vyšetření předcházet pozitivní dechová zkouška).²⁴

V neposlední řadě zákon stanovuje přestupky, kterých se lze dopustit v souvislosti s provozem na pozemních komunikacích, přestupky zasahující do naší problematiky jsou následující. „Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem, dále že řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodila požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky, a nakonec i tím, že se přes výzvu odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro její zdraví.“ Učitel autoškoly se může dopustit přestupku tím, že „v provozu na pozemních komunikacích požije alkoholický nápoj nebo užije návykovou látku během provádění výcviku ve výcvikovém vozidle, dále když provádí výcvik ve výcvikovém vozidle bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem, nebo když se přes výzvu odmítne podrobit vyšetření, zda při provádění výcviku nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s

---

²⁴ ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, s. 4610-4611.

nebezpečím pro jeho zdraví.“ Sankce za vyjmenované přestupky budou blíže rozebrány v dalších kapitolách této práce.²⁵

3.2 Zákon o přestupcích

V tomto zákoně jsou samostatně ustanovení přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve kterých jsou uvedeny obdobné skutkové podstaty jako v zákoně o silničním provozu. Přestupku dle tohoto zákona se „dopustí ten, kdo požije alkoholický nápoj nebo užije jinou návykovou látku, ačkoliv ví, že bude vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při níž by mohl ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek.“ Taktéž se dopustí přestupku ten, kdo tuto činnost po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky již vykonává nebo takovou činnost vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky a ten, kdo se odepře podrobit vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, k němuž byl vyzván.²⁶

Z výše uvedeného vyplývá, že v tomto ustanovení zákona o přestupcích je spíše pamatováno na širší okruh činností, při kterých může být ohrožen život nebo zdraví osob. Řídí-li řidič vozidlo na pozemních komunikacích, užije se přednostně ustanovení v zákoně o provozu na pozemních komunikacích, jelikož se v tomto případě jedná o speciální normu a zákon o přestupcích je pouze normou subsidiární. Není však vyloučeno dle zákona o přestupcích postihovat řidiče vozidla, který neřídí vozidlo na pozemní komunikaci, nýbrž například na poli nebo v lese, pokud by touto činností mohl ohrozit život nebo zdraví osob, například při různých pracích nebo při konání sportovních nebo kulturních akcí, kde se pohybuje větší množství osob.

Co se týče sankcí za tyto přestupky lze uložit pokutu od 25.000,- Kč do 50.000,- Kč a zákaz činnosti od jednoho do dvou let. Tuto sankci lze snížit pod stanovenou hranici jen tehdy, že byl prokázán dechovou zkouškou nebo lékařským vyšetřením obsah alkoholu v krvi v množství pod 0,5 promile a současně nebylo užito žádné jiné návykové látky. Porovnáme-li tyto sankce se sankcemi za srovnatelné přestupky dle zákona o provozu na pozemních komunikacích, jsou v případě odmítnutí a stavu

---

²⁵ ČESKO. Zákon č. 133 ze dne 3. května 2011, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, a některé další zákony, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 51, s. 1290.

²⁶ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, s. 815.

vylučujícím způsobem shodné, avšak při pouhém požití návykové látky a současném vykonávání činnosti je v zákoně o provozu na pozemních komunikacích sankce mírnější, co se týče trestu i zákazu činnosti.²⁷

Ještě do 31. července 2011 se řešily všechny přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle zákona o přestupcích, ustanovení těchto přestupků však bylo zrušeno zákonem č. 133/2011 Sb., kterým se mění zákon o provozu na pozemních komunikacích a některé další zákony, a tímto zákonem byly téměř stejné skutkové podstaty přestupků zavedeny do zákona o provozu na pozemních komunikacích.

3.3 Trestní zákoník a trestní řád

Přesuneme-li se do roviny trestně-právní, zde je kodexem zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, který se touto problematikou zabývá především prostřednictvím trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274. Objektívni stránka základní skutkové podstaty tohoto trestného činu má tři znaky. Prvním je výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl být ohrožen život nebo zdraví lidí nebo způsobena značná škoda na majetku. Druhým je, že tato činnost musí být vykonávána ve stavu vylučujícím způsobilost, a třetím, že tento stav musí být přivolen vlivem návykové látky. Subjektívni stránkou tohoto trestného činu je zavinění úmyslné, a jelikož je zde trestní sazba do pěti let, a to i u kvalifikované skutkové podstaty, jedná se tedy o přečin a to v tomto případě o typický ohrožovací delikt.²⁸

Vysvětlení druhého a třetího znaku objektívni stránky přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky již bylo provedeno v předchozích kapitolách této práce, a proto zde bude vysvětlen pouze první znak, tj. výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při nichž nastává možnost ohrožení. „Ohrožení znamená, že porucha, k níž by mohlo dojít, ještě nenastala, ale s ohledem na zjištěné okolnosti její vznik lze předpokládat. Nemusí proto být bezprostřední a konkrétní, když nastává i v případě, že výkon zaměstnání nebo jiné činnosti byl zatím bez závad. Při řízení motorového vozidla nastává již při zahájení jízdy. Zaměstnáním nebo jinou činností se zde rozumí takové zaměstnání nebo činnost, jejíž bezpečný výkon vyžaduje soustředěnou pozornost a schopnost správně vnímat a

---

²⁷ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, s. 815.

²⁸ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 356, 417.

pohotově reagovat na vznikající situaci, přičemž i menší oslabení těchto schopností vlivem návykové látky vyvolává možnost ohrožení chráněných zájmů určitého rozsahu a intenzity (ohrožení života nebo zdraví lidí, tj. více osob, nebo možnost vzniku značné škody na majetku).²⁹

„Za typickou činnost v tomto smyslu se považuje řízení motorového vozidla, které vyžaduje schopnost soustředění správných a včasných vjemů a pohotových reakcí na situaci vznikající v dopravním provozu. Řízení motorového vozidla řidičem, který požil určité množství alkoholu, je nutno považovat za činnost ve smyslu ustanovení § 274, poněvadž možnost ohrožení chráněných zájmů je dána povahou vozidla, které svou hmotností a motorickou silou může způsobit závažné destrukční účinky, právě tato povaha motorových vozidel, zejména rychlost, způsobuje, že následky dopravních nehod v silničním provozu jsou zpravidla závažné, přičemž je jim úměrná i zákonem předpokládaná intenzita ohrožení.“ Naopak jízda podnapilého cyklisty, jehož vozidlo bez motorické síly a v důsledku své konstrukce i malé hmotnosti nemá značnější kinetickou energii, se za takovou činnost obecně nepovažuje. Taktéž u tandemisty na motocyklu nejde o takovou činnost, jelikož jde v podstatě o činnost víceméně pasivní, nevyžadující zvláštní znalosti nebo psychické či fyzické schopnosti a tandemista se na vlastním řízení vozidla vlastně nijak nepodílí. „Jede-li však řidič motorového vozidla v podnapilém stavu jen proto, aby po dopravní nehodě zajistil lékařskou pomoc pro zraněného účastníka nehody, přichází v úvahu posuzování tohoto jednání z hlediska ustanovení o krajní nouzi.“³⁰

Jen pro úplnost je nutno dodat, že způsobením značné škody na majetku se rozumí dle § 138 trestního zákoníku škoda dosahující částky nejméně 500.000,- Kč, a vzhledem k tomu, že škodu lze způsobit nejen na motorových vozidlech, ale i na silničním zařízení nebo přilehlém movitém i nemovitém majetku, lze tuto škodu při dopravní nehodě zcela běžně způsobit.³¹

Pomocí k trestnému činu podle § 274 je např. roztláčování motocyklu, jehož řidič je pod vlivem alkoholu. Dále to je případ, kdy spolujezdec nejen akceptoval nabídku opilého řidiče, aby s ním jel, ale také sám určil trasu jízdy, v tomto případě jde

---

²⁹ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 2549.

³⁰ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 2550-2551.

³¹ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 383.

o psychickou pomoc formou utvrzování pachatele v rozhodnutí spáchat trestný čin. Pouhá společná jízda s takovým řidičem však trestná není. „Pomoci se dopouští nejen, kdo prodá jinému alkoholický nápoj, ač ví, že ten bude řídit motorové vozidlo, ale i kdo jinému předá řízení motorového vozidla, ačkoli o něm ví, že požil alkoholický nápoj.“ Pomoci se však nedopustí ten, kdo jen vrátí vozidlo jeho majiteli i přesto, že ví, že taková osoba je pod vlivem návykové látky. „K dokonání trestného činu podle § 274 je třeba při splnění dalších znaků tohoto trestného činu, aby pachatel zaměstnání nebo jinou činnost ve stavu vylučujícím způsobilost skutečně již vykonával (proto jsou zákonné znaky trestného činu až se započítáním jízdy motorovým vozidlem). Jinak by mohlo jít jen o pokus (např. při startování vozidla s úmyslem po nastartování uskutečnit jízdu ve stavu vylučujícím způsobilost).“ Jak bylo již uvedeno, po subjektivní stránce se vyžaduje úmysl, není však důležité, zda pachatel věděl o tom, že bude řídit motorové vozidlo již v době požívání alkoholu nebo aplikace jiné návykové látky, postačí, aby pachatel přinejmenším věděl, že vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost zaměstnání nebo činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, a byl s tím srozuměn.³²

Objektivní stránku kvalifikované skutkové podstaty přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky naplní pachatel tím, že činem způsobí havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek, spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn. Pokud jde o těžší následek, užije se kvalifikované skutkové podstaty i tehdy, zavinil jej pachatel z nedbalosti. Dále nebude kvalifikovaná podstata rozebírána, jelikož to není pro splnění cíle této práce nezbytně nutné.³³

Dále se v souvislosti s touto problematikou můžeme setkat s trestným činem opilství podle § 360 trestního zákoníku, jehož základní skutková podstata zní: „Kdo se požitím nebo aplikací návykové látky přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepřičetnosti, v němž se dopustí činu jinak trestného, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let, dopustí-li se však činu jinak trestného, na který zákon stanoví trest mírnější,

---

³² ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 2551.

³³ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 417.

bude potrestán tímto trestem mírnějším.“ Ve druhém odstavci ustanovení § 360 najdeme omezující ustanovení, které uvádí, že se ustanovení odstavce 1, jakož i § 26 neužije, přivedl-li se pachatel do stavu nepřičetnosti v úmyslu spáchat trestný čin, nebo spáchal trestný čin z nedbalosti, která spočívá v tom, že se přivedl do stavu nepřičetnosti. Vysvětlení pojmu nepřičetnosti je uvedeno právě v již zmíněném § 26 trestního zákoníku, který uvádí, že za čin není trestně odpovědný ten, kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání.³⁴

Ustanovení dle § 360 upravuje posuzování jednání spáchaného v nepřičetnosti, kterou si pachatel zaviněně přivodil požitím nebo aplikací návykové látky. „Jde o výjimku z pravidla, že osoba, která se v nepřičetnosti dopustila jednání, které má jinak všechny znaky trestného činu (čin jinak trestný), je beztrestná. Jedná se o tzv. rauschdelikt, který se jeví nejméně komplikovaným přístupem mezi možnostmi, aby pachatel byl za takové situace zcela beztrestný, což by však vedlo k nedostatečné ochraně společnosti před takovým pachatelem, anebo aby byl plně trestně odpovědný, což je v rozporu se zásadou odpovědnosti za zavinění.“ Jde tedy o skutkovou podstatu, která pamatuje na situace, kdy se pachatel zaviněně přivede do stavu nepřičetnosti, v němž spáchá čin, který, pokud by při jeho spáchání nebyl nepřičetný, by byl trestným činem. Pachatel je zvýhodněn tím, že trestní sazba dle § 360 se užije jen tehdy, je-li trestní sazba u činu jinak trestného přísnější. Pokud je naopak trestní sazba u činu jinak trestného mírnější užije se tato trestní sazba.³⁵

„Nezbytným předpokladem pro posouzení otázky, zda pachatel jednal za podmínek ustanovení § 360 je objektivní zjištění, jaké návykové látky byly v jeho krvi a taktéž zjištění jejich koncentrace, které spadá do oboru soudního lékařství. Teprve na základě tohoto, popř. i dalších potřebných zjištění, je možno objasňovat okolnosti významné pro posouzení přičetnosti obviněného znaleckým posudkem z oboru psychiatrie o duševním stavu pachatele“ (srov. § 116 trestního řádu). Ustanovení o opilství naopak nelze použít, jestliže pachatel spáchal trestný čin ve stavu zmenšené přičetnosti (srov. § 27 trestního zákoníku). Takový pachatel odpovídá podle obecných zásad. „Činem jinak trestným se rozumí čin nepřičetného pachatele, který má jinak znaky trestného činu, rozumí se jím tzv. kvazidelikt. Mohou to být znaky kteréhokoli

---

³⁴ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 358, 437-438.

³⁵ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 3045.

trestného činu a to i trestného činu ohrožovacího nebo i pokusu a pomoci (nestačily by znaky přestupku).“ Jestliže se pachatel v témž stavu nepřičetnosti dopustí více útoků, které jinak mají znaky trestných činů, a to i různých skutkových podstat, je nutno takové útoky posuzovat jako jedno souvislé jednání (jeden skutek). Takovým kvazideliktem může být i trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky, u něhož vliv návykové látky je mezi znaky skutkové podstaty.³⁶

K subjektivní stránce lze uvést, že lze tento trestný čin spáchat jak úmyslně tak i z nedbalosti. Zavinění pokrývá jen přivedení se do stavu nepřičetnosti a na kvazidelikt spáchaný v tomto stavu se nevztahuje. „Jestliže se do stavu nepřičetnosti přivedl pachatel požitím nebo aplikací návykové látky nebo jinak, je nutno spolehlivě objasnit, zda tak učinil zaviněně či nikoli, a pokud je zde zavinění pachatele v uvedeném směru, je nutno zkoumat formu a obsah zavinění, od nichž závisí, zda bude pachatel trestně odpovědný v plném rozsahu (§360 odst. 2), nebo jen za trestný čin opilství (§ 360 odst. 1)“ Při nedostatku zavinění nebude pachatel pro nepřičetnost trestně odpovědný vůbec.³⁷

V souvislosti se silničním provozem se lze dopustit dalších trestných činů uvedených v hlavě I. zvláštní části trestního zákoníku, a sice proti životu a zdraví a to pokud již skutečně dojde k závažnějšímu následku. Lze se dopustit trestného činu usmrcení z nedbalosti dle § 143, těžké ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 a ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148. Tyto trestné činy však nejsou v první řadě spjaty s vlivem návykových látek, avšak pokud tomu tak je, pamatují na to kvalifikované skutkové podstaty těchto trestných činů, které samozřejmě podmiňují uložení vyšší trestní sazby. Tyto se užijí, je-li čin spáchán, protože byly hrubě porušeny zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony (srov. § 143 odst. 3 trestního zákoníku), v případě těžkého ublížení na zdraví a ublížení na zdraví se k užití této kvalifikované skutkové podstaty vyžaduje, aby byl konkrétní následek způsoben nejméně dvěma osobám (srov. § 147 odst. 3 trestního zákoníku a § 148 odst. 2 trestního zákoníku).³⁸

---

³⁶ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 3046-3047.

³⁷ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 3048-3049.

³⁸ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 384-385.

Hrubým porušením v našem případě zákonů o bezpečnosti dopravy je tak intenzivní porušení některé zákonné normy nebo norem, které vyvolá reálné nebezpečí, že dojde k následkům předpokládaným v ustanoveních § 143, 147 a 148, přičemž však musí jít o podstatně závažnější porušení předpisů, než je porušení důležité povinnosti. „Zejména se jedná o případy, při nichž je porušeno více různých norem příslušného dopravního předpisu (např. jízda v podnapilém stavu a nepřiměřenou rychlostí s vozidlem, u kterého nefungují brzdy).“ Takže jen samotná jízda pod vlivem alkoholu nepodmiňuje užití těchto kvalifikovaných skutkových podstat, v tomto případě se užije pouze kvalifikovaná podstata, která hovoří o porušení důležité povinnosti, kterou již samotné řízení pod vlivem návykové látky bezesporu je (srov. § 143 odst. 2, 147 odst. 2 a základní skutková podstata u § 148 odst. 1 trestního zákoníku).³⁹

Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád) je nezbytným doplňkem trestního zákoníku, určuje postupy orgánů činných v trestním řízení a dává jim nástroje a instituty nezbytné k dosažení cílů a hodnot chráněných trestním zákoníkem. Vybraná ustanovení trestního řádu nás budou provázet celou další prací a nyní není třeba se k nim dále vyjadřovat.

3.4 Interní akty řízení Policie ČR

Interními akty jsou vnitřní předpisy, kterými se ujednocuje a upřesňuje postup policistů u všech útvarů Policie ČR. Nejvýznamnějšími interními akty jsou závazné pokyny policejního prezidenta, z nichž nejdůležitějšími pro danou tematiku jsou Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30 ze dne 21. dubna 2009, o plnění úkolů v trestním řízení a Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Závazný pokyn č. 30/2009 v podstatě provádí trestní řád a upřesňuje některé jeho postupy. Mimo jiné stanovuje věcnou příslušnost různých policejních útvarů, ze které vyplývá, že úkoly policejních orgánů plní v rámci územních odborů krajských ředitelství policisté zařazení u obvodních oddělení policie „šetřením a prověřováním trestných činů, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři roky.“ Úkoly policejních orgánů plní v rámci územních odborů krajských ředitelství policisté zařazení u oddělení obecné kriminality „vyšetřováním

---

³⁹ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní zákoník*, Praha, 2009, s. 1340-1343.

trestných činů, o kterých v prvním stupni koná řízení okresní soud a též šetření a prověřování trestných činů, pokud jim byly oznámeny a pokud u nich zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje tři roky, nebo které samy odhalí, nebo které jim byly předány z důvodu věcné a místní příslušnosti, nebo které jimi byly převzaty rozhodnutím vedoucího pracovníka, nebo které jim byly přikázány rozhodnutím nadřízeného vedoucího pracovníka, nebo o nichž bylo zjištěno, že byly spáchány jako organizovaná nebo pokračující trestná činnost s přihlédnutím k závažnosti a hospodárnosti, nebo jde-li o případy sebevražd, nálezy neznámých mrtvol, úmrtí za podezřelých okolností, související s ochranou práv duševního vlastnictví, jejichž předmětem útoku je životní prostředí.“ Ředitel krajského ředitelství se však v odůvodněných případech zmocňuje k dílčí úpravě věcné příslušnosti, na základě nápadu trestné činnosti či bezpečnostní situace, po předchozím projednání se státním zastupitelstvím.⁴⁰

Vzhledem k tomu, že horní hranice trestní sazby u přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky je i u kvalifikované skutkové podstaty do 3 let, mělo by být prověřování tohoto přečinu prováděno na základních útvarech. V případě alkoholu je tomu obvykle tak, a pokud se jedná o jednoduché případy a není třeba konat vyšetřování, např. z důvodu potřeby zkoumání duševního stavu, konají základní útvary zkrácené přípravné řízení. U drog díky potřebě znaleckých posudků a problematičtějšího způsobu dokazování provádějí většinou prověřování již od jeho počátku oddělení obecné kriminality, a pokud se prověřováním skutečně zjistí, že spáchaný skutek má skutečně znaky trestného činu, lze taktéž provést zkrácené přípravné řízení nebo je konáno vyšetřování.

Závazný pokyn č. 160/2009 upravuje postup příslušníků Policie ČR při plnění úkolů vyplývajících z právních předpisů při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, při kontrole dodržování podmínek provozování silniční dopravy a dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek, šetření dopravních nehod a činnosti na úseku dopravního inženýrství. Pro potřeby této práce jsou nejdůležitějšími ustanoveními články 61 až 66 z druhé hlavy, šesté části, kde je uveden postup při kontrole dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a

---

⁴⁰ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30 ze dne 21. dubna 2009, o plnění úkolů v trestním řízení, s. 6-7.

jiných návykových látek. K těmto ustanovením nebude nyní více uvedeno, obsah těchto ustanovení bude podrobně rozebrán v dalších částech této práce.⁴¹

Ředitelé krajských ředitelství mohou k dalšímu upřesnění postupů vydat nižší interní akty řízení, například v rámci Krajského ředitelství Policie Karlovarského kraje vydal vedoucí odboru dopravní policie dne 20. dubna 2011 pod č.j. KRPK-16562/ČJ-2011-1900DP metodický návod řešení skutků spáchaných pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

---

⁴¹ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. s. 1, 31-33.

4 Postup Policie ČR při zjištění řidiče pod vlivem drog

V této kapitole bude popsán praktický postup policejního orgánu vycházející z platné legislativy. Nejprve se budeme zabývat úkony policejní hlídky na místě kontroly, poté co pojme podezření, že by mohl být řidič motorového vozidla pod vlivem drog, a dále budou uvedeny úkony následného přípravného řízení, tedy procesní úkony zpracovatele při prověřování skutečností, že mohl být spáchán trestný čin, a v závěrečné fázi úkony vyšetřování v úseku po zahájení trestního stíhání konkrétní osoby.

4.1 Postup na místě kontroly

„Řidič řídící motorové vozidlo pod vlivem drog nemusí být vždy nápadný ani způsobem jízdy ani svým chováním, zejména když jde o dlouhodobého uživatele drog, nasyceného svojí toleranční dávkou drogy. Výraznější odchylky od běžného způsobu jízdy se objevují zejména při akutní otravě, při užití drogy před krátkou dobou, anebo v době chybění drogy, kdy se vyvíjí syndrom z odnětí.“ Na samotném zjištění, zda je řidič skutečně pod vlivem návykové látky, se podílí v první řadě policista, poté lékař a nakonec toxikolog. První článek, tedy policista, musí zvážit všechny skutečnosti a okolnosti, zda je vůbec na místě podezření z toho, že řidič je skutečně ovlivněn nějakou návykovou látkou, než vůbec přistoupí k orientačnímu vyšetření za pomoci testeru, kterému se budeme věnovat později, a to hlavně z ekonomických důvodů, jelikož se jedná o jednorázový tester a jeho hodnota není zanedbatelná. Policista při silniční kontrole, popř. po havárii, vyhodnotí okolnosti, které předcházeli kontrole, či byly příčinou nehody, např. riskantní jízda, nepřiměřená rychlost, odchýlný způsob jízdy, nebo o možnosti užití drog mohou svědčit nálezy na místě havárie či ve vozidle, například nalezené injekční stříkačky a jehly, neznámé roztoky, tablety, jointy apod. V tom případě naváže s řidičem kontakt a sleduje klinické příznaky možného požití drogy, projevující se změnami vzhledu, chování a jednání. Pokud tímto dospěje skutečně k podezření, že řidič je pod vlivem nějaké látky, zaměří se zejména na snadno zjiřitelné změny. Sleduje, zda je řidič orientován osobou, časem a místem, registruje zápach v dechu, ze šatů nebo ve vozidle, sleduje stav očí, zejména překrvení spojivek, stav zornic a jejich reakci, všímá si viditelných změn na kůži a sleduje rovnováhu a chůzi řidiče, může nahmatat a spočítat tep řidiče.⁴²

---

⁴² ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. Praha, 2003, s. 45-47.

Pokud policista výše uvedeným způsobem dospěje k závěru, že řidič zřejmě užil před jízdou nebo během jízdy nějakou návykovou látku, provede orientační vyšetření biologického materiálu, odebraného kontrolované osobě, s využitím dostupných pomůcek nebo prostředků k tomu účelu určených. Orientační vyšetření však nemusí být provedeno v případě, že z chování a vystupování kontrolované osoby jednoznačně vyplývá podezření na ovlivnění návykovou látkou a požití alkoholu bylo dechovou zkouškou vyloučeno. V takovém případě, a pokud je výsledek orientačního vyšetření pozitivní, vyzve policista řidiče k odbornému lékařskému vyšetření, které je zásadně prováděno ve zdravotnickém zařízení k tomu provozně a odborně způsobilém. Policista vyplní žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykové látky. Dále na spodní část testeru uvede jméno a příjmení testované osoby, datum a čas odběru biologických materiálů. V rámci odborného lékařského vyšetření zajistí policista odběr vzorku moče i odběr vzorku krve, jelikož uvedený postup je důležitý k pozdějšímu určování ovlivnění návykovou látkou.⁴³

K upřesnění je nutno dodat, že policista použije ke zjištění druhu návykové látky jednorázový tester Drugwipe 5+, který je v současné době nejrozšířenější pomůckou u Policie České republiky k tomu určenou a je dostupný na každém útvaru vnější služby. Jedná se o jednorázový orientační tester, který ze slin či potu kontrolované osoby v poměrně krátké době přímo na místě kontroly dokáže zjistit, zda se v uvedených biologických materiálech nachází některý z pěti druhů drog, a sice marihuana, amfetamin, kokain, opiáty a metamfetamin. Při lékařském vyšetření a odběrech biologického materiálu musí být zajištěno celkem 2x 10 ml krve a 1x 50 ml moči. Po kontrole řidiče vyplní policista úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy, kde uvede, jaká látka byla pozitivní při testování osoby testerem Drugwipe 5+. Např.: Drugwipe CA, AM apod. Dále do záznamu důsledně uvede všechna zjištění o chování kontrolované osoby a jejím ovlivnění návykovou látkou do příslušných kolonek.⁴⁴

Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícím obsah jiné návykové látky než alkoholu je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo

---

⁴³ POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. s. 31-32.

⁴⁴ POLICIE ČR. Metodický návod řešení skutků spáchaných pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky ze dne 20. dubna 2011 vydaným pod č.j. KRPK-16562/ČJ-2011-1900DP. s. 1-2.

dalších osob nebo poškodit majetek, pod vlivem jiné návykové látky, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s užitím jiné návykové látky. „Vyzvat osobu ke splnění povinnosti podrobit se tomuto vyšetření je oprávněn příslušník Policie ČR, příslušník Vojenské policie, příslušník Vězeňské služby ČR, zaměstnavatel, její ošetřující lékař, strážník obecní policie nebo osoby pověřené kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život nebo zdraví svoje anebo dalších osob nebo poškodit majetek.“ Orientační vyšetření provádějí všechny výše uvedené orgány a odborné lékařské vyšetření provádí poskytovatel zdravotních služeb k tomu odborně a provozně způsobilý, který je povinen poskytnout uvedeným subjektům potřebnou pomoc provedením odběru biologického materiálu. Orientačním vyšetřením se rozumí dechová zkouška, odběr slin nebo stěr z kůže nebo sliznic, odborným lékařským vyšetřením cílené klinické vyšetření lékařem a odběr biologického materiálu zejména odběr vzorku žilní krve, moči, slin, vlasů nebo stěru z kůže či sliznic. Odmítne-li osoba vyšetření, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky (toto však neplatí v trestním řízení, kde je toto nutno dokázat).⁴⁵

Pokud však řidič odmítne provedení orientačního vyšetření nebo lékařského vyšetření a odběru krve a moči, nelze ho v přestupkové rovině žádným způsobem k vyšetření donutit, pouze mu hrozí sankce za přestupek, kterého se dopustí tím, že se přes výzvu odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví.⁴⁶

Pokud je však na místě podezření z trestného činu, postupujeme přiměřeně dle § 114 trestního řádu, ze kterého vyplývá, že „je-li k důkazu třeba provést zkoušku krve nebo jiný obdobný úkon, je osoba, o kterou jde, povinna strpět, aby jí lékař nebo odborný zdravotnický pracovník odebral krev nebo u ní provedl jiný potřebný úkon, není-li spojen s nebezpečím pro její zdraví.“⁴⁷ Na požádání orgánu činného v trestním řízení může odběr biologického materiálu, který není spojen se zásahem do tělesné

---

⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 379 ze dne 19. srpna 2005, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 133, s. 7094, 7096.

⁴⁶ ČESKO. Zákon č. 133 ze dne 3. května 2011, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, a některé další zákony, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 51, s. 1290.

⁴⁷ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 532.

integrity těla, i bez souhlasu podezřelého nebo obviněného provést lékař nebo odborný zdravotnický pracovník. Nelze-li tento úkon pro odpor podezřelého nebo obviněného provést a nejde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity, je orgán činný v trestním řízení oprávněn po předchozí marné výzvě tento odpor s předchozím souhlasem státního zástupce překonat. O výše uvedené povinnosti je třeba onu osobu poučit s upozorněním na následky nevyhovění (§ 66 trestního řádu), podezřelý nebo obviněný se poučí také o možnosti překonání jeho odporu.⁴⁸

Z výše uvedeného vyplývá, že bychom řidiče sice mohli předvést k lékařskému vyšetření a teoreticky bychom mohli získat i jeho moč, ovšem o způsobu jakým by měl být při pasivním odporu řidiče odběr moči proveden a zda by vůbec proveden být mohl, lze pouze spekulovat. V konečném důsledku by však nejdůležitější důkaz, tedy druh a množství návykové látky zjištěné rozbořem krve, zajištěn být stejně nemohl. V případě nevyhovění výzvě policejního orgánu k odběru krve by bylo možné podezřelému teoreticky udělit pořádkovou pokutu dle § 66 trestního řádu, jelikož kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do výše 50.000,- Kč. Avšak vzhledem k tomu, že tu lze udělit až po zahájení úkonů trestního řízení, a to by vzhledem k neexistenci zásadního důkazu, zřejmě nebylo možné, i udělení pořádkové pokuty by bylo v tuto chvíli problematické, navíc pokuta by stejně řidiče k vyhovění výzvě zřejmě nedonutila.⁴⁹

Odmítnutím, resp. nemožností donucení řidiče k odběru krve, a to i v případě závažných dopravních nehod, zkomplikuje řidič orgánům činným v trestním řízení důkazní situaci, dostane je do důkazní nouze a jeho jednání bude muset být ve většině případů posouzeno jen jako podezření z přestupku. Na závěr této kapitoly je možno říci, že činnosti na místě zjištění řidiče pod vlivem návykové látky je třeba věnovat velkou pozornost a je třeba důsledně zadokumentovat všechny zjištěné skutečnosti, jelikož na správném či špatném provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, záleží celý další průběh a ve většině případů i konečný výsledek trestního řízení.⁵⁰

---

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 321 ze dne 25. května 2006, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006, částka 99, s. 3898.

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 524.

⁵⁰ BALÍKOVÁ, M., DVORÁK, M. *Toxikologická diagnostika ve vztahu k důkazu ovlivnění řidiče motorového vozidla návykovou látkou – obecné aspekty*. Státní zastupitelství. 2010, roč. VIII, č. 5, s. 11.

4.2 Postup při prověřování skutečností, že mohl být spáchán trestný čin

„Orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v trestním řádu a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v trestním řádu i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. Orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.“⁵¹

Vzhledem k tomu, že ve většině případů je řidič přistižen policejní hlídkou (tedy svědky) při samotném řízení motorového vozidla, a není tedy pochyb, že se činu dopustila konkrétní osoba, bude nejdůležitějším úkolem prověřování stanovit, zda řidič naplnil všechny znaky trestného činu a to zejména, zda byl ve stavu vylučujícím způsobilost, v opačném případě by řidič mohl naplnit pouze znaky přestupku. Avšak žádný právní předpis nestanoví, jaké množství jiných návykových látek zakládá u řidiče motorového vozidla stav vylučující způsobilost. Zpočátku převažovala koncepce striktního odmítání požívání jiných návykových látek řidiči a trestní odpovědnost za přečin ohrožení pod vlivem návykové látky byla vyvozována při prakticky jakémkoli množství návykové látky, jestliže se podařilo prokázat její přítomnost u řidiče v době řízení motorového vozidla.⁵²

V odborné znalecké veřejnosti panují rozdílné názory na stanovení kvalitativní hranice způsobilosti řídit motorové vozidlo po požití návykové látky. „Znalci toxikologové zastávají striktní (odmítavý) přístup vůči zneužívání návykových látek řidiči, kdy pro vyvození trestní odpovědnosti postačí zjištění přítomnosti jakéhokoli množství návykové látky, k čemuž se v návaznosti na to ve znaleckých posudcích vyjadřují. Naproti tomu znalci psychiatři se přiklánějí k tolerantnějšímu přístupu

---

⁵¹ ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6366.

⁵² POLICIE ČR – ÚSKPV. RŮŽIČKA, M. *Právní problematika trestných činů v silniční dopravě*. [online] 2012 [cit. 3.1.2013]. Dostupný z WWW: <<http://cportal.pcr.cz/nppskpv/uskp/ook>> (s. 70).

ohledně požívání návykových látek řidiči, tedy obecně nepovažují takové řidiče za nezpůsobilé k řízení motorového vozidla, k čemuž požadují se vyjadřovat ve znaleckém posudku.⁵³

Z těchto důvodů bude prvním úkonem policejního orgánu, který prováděl prvotní kontrolu, zaslat biologický materiál s protokolem na toxikologické pracoviště k provedení rozboru. Toxikologické pracoviště určí ze vzorku moči, je-li zjištěná látka skutečně přítomna v odebraném materiálu a o tomto informuje příslušné pracoviště policie. V případě zjištění přítomnosti inaktivního metabolitu THC, nelze určit míru ovlivnění řidiče, jak vyžaduje trestní zákoník, resp. určit zda byl řidič ve stavu vylučujícím způsobilost, a proto bude takovýto skutek bez dalšího dokazování oznámen jako přestupek příslušnému správnímu orgánu k projednání.⁵⁴

Pokud se ve vzorku moči nepotvrdí přítomnost žádné návykové látky, postupuje policejní orgán tak, že věc bez dalšího prověřování odloží usnesením, jelikož ve věci nejde o podezření z trestného činu a ani není na místě věc vyřídit jinak. Pokud se v moči potvrdí jiné látky než výše uvedený inaktivní metabolit THC, sepíše policejní orgán neprodleně záznam o zahájení úkonů trestního řízení k objasnění a prověření všech skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. V záznamu uvede skutkové okolnosti, pro které řízení zahajuje a způsob jakým se o nich dozvěděl. Poté postupuje policejní orgán tím způsobem, že jelikož je nadále třeba odborných znalostí a pro složitost posuzované otázky nepostačí odborné vyjádření, přibere znalce z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, k přesnému stanovení jaké návykové látky a jaké množství se nachází v zajištěném vzorku krve.⁵⁵

Identifikace nealkoholových drog a jejich metabolitů v biologickém materiálu je daleko složitějším a náročnějším úkolem, než samotná identifikace zajištěného vzorku návykové látky, jelikož se často setkáváme s úkolem identifikovat jak původní nezměněné látky, tak i jejich metabolity (produkty látkové výměny lidského organismu), kterých se může ve vzorku vyskytovat hned několik, což úkol ještě více komplikuje. V případě analýzy biologického materiálu řeší toxikologická laboratoř úkol

---

⁵³ POLICIE ČR – ÚSKPV. RŮŽIČKA, M. *Právní problematika trestných činů v silniční dopravě*. [online] 2012 [cit. 3.1.2013]. Dostupný z WWW: <<http://cportal.pcr.cz/nppskpv/uskpv/ook>> (s. 71).

⁵⁴ POLICIE ČR. Metodický návod řešení skutků spáchaných pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky ze dne 20. dubna 2011 vydaným pod č.j. KRPK-16562/ČJ-2011-1900DP. s. 2.

⁵⁵ ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6382, 6386, 6389.

ve dvou etapách, nejprve provádí screening, na který navazuje přesně cílená analýza instrumentálními metodami. Screening se provádí analýzou moči, většinou metodou imunochemické analýzy. Stanovení je poměrně jednoduché, avšak metoda je zcela citlivá na určité zájmové skupiny látek (opiové alkaloidy, amfetaminy, THC apod.). „Chceme-li však činit závěry o vlivu požití drogy na chování řidiče, je třeba vedle analýzy moči provést i analýzu krve, kterou lze stanovit druh i koncentraci sledované látky.“ Toto lze provádět metodami využívajícími buď plynové, nebo kapalinové chromatografie, hmotové spektrometrie, infračervené spektrometrie a případně dalších, v řadě případů se k přesnému určení druhu látky a její koncentrace využívá více metod. Za uznávaný konfirmační test je používána kombinace GC-MS (tandem plynové chromatografie a hmotnostní spektrometrie). Akutní fázi intoxikace, či ovlivnění řidiče charakterizuje především nález psychoaktivní látky a jejich aktivních metabolitů v krevním systému, v krvi cirkulující do mozku. Průkaz farmakologicky inaktivních metabolitů, byť v krvi již přímým důkazem ovlivnění psychomotoriky řidiče není. „Zajištěný vzorek krve je třeba vždy zaslat k vyšetření do forenzní toxikologické laboratoře, která má k takové analýze oprávnění a jejíž výsledky mohou být předkládány u soudu jako důkaz.“⁵⁶

V České republice nejsou jednotně stanoveny hranice positivity jednotlivých drog v krvi, při jejichž překročení by se jednalo o pozitivní nález, jak je tomu v jiných zemích, kde jsou uvedeny limitní číselné koncentrační hodnoty vybraných omamných a psychotropních látek, tzv. cut off hodnoty. Vzhledem k tomu se musíme řídit principem nulové tolerance drog u řidičů a nález psychoaktivní látky v krvi řidiče pak znamená vždy porušení zákona o silničním provozu, takže i přesto, že se v průběhu prověřování neprokáže, že se v době řízení řidič nacházel ve stavu vylučujícím způsobilost a dopustil se trestného činu, dopustil se přinejmenším přestupku.⁵⁷

V průběhu prověřování vyžádá policejní orgán potřebná vysvětlení od fyzických osob, a vzhledem k tomu, že tyto nemají ve většině případů povahu neodkladného či neopakovatelného úkonu, sepíše o jejich obsahu úřední záznam. Tento bude později sloužit státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede. Po zpracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie,

---

⁵⁶ ŠTABLOVÁ, R., BREJCHA, B. *Návykové látky a současnost*. Praha, 2006. s. 126-132.

⁵⁷ BALÍKOVÁ, M., DVOŘÁK, M. *Toxikologická diagnostika ve vztahu k důkazu ovlivnění řidiče motorového vozidla návykovou látkou – obecné aspekty*. Státní zastupitelství. 2010, roč. VIII, č. 5, s. 8.

kterým již budou staveny konkrétní látky a jejich hodnoty nalezené v krvi, přibere policejní orgán znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.⁵⁸ Na základě zjištěného množství a druhu návykové látky, eventuálně její koncentrace a době, po kterou ji měl pachatel v těle, zjištěných reakcích a jednání pachatele, znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, určí, zda a jak byl pachatel ovlivněn návykovou látkou v době řízení motorového vozidla. Je možné si představit i to, aby znalec vymezil, s jakým množstvím alkoholu lze zjištěné množství a druh návykové látky v těle řidiče porovnat.⁵⁹

Avšak zatímco u alkoholu je stupeň ovlivnění řidiče posuzován zejména podle koncentrace alkoholu v jeho krvi, jak již bylo uvedeno při vysvětlení pojmu stav vylučující způsobilost, postupovat analogicky u nealkoholových drog není možné. Metabolismus i účinky jednotlivých drog jsou totiž silně individuální a mechanismus jejich účinku je podstatně složitější než u alkoholu.⁶⁰

„Ve většině případů se zneužívá směs o více účinných a různorodých látek (alkohol pouze jedna látka), u směsí dochází k zesilování či zeslabování účinku, drogy se zneužívají v neznámé sekvenci dávek, zneužívají se v kombinaci s alkoholem nebo jinými léčivy, drogy se metabolizují na řadu aktivních i neaktivních metabolitů. Seriozní časový přepočít krevních hladin drog, tak jako je to možné u alkoholu, není možný (neexistuje jednoduchý lineární farmakokinetický vztah, mnoho neznámých faktorů vlivu v konkrétním posuzovaném případě).“ Výsledný klinický stav nelze u jedince předvídat a zobecňovat, jelikož je závislý na druhu a kombinaci látek, na dávce, na čistotě drogy, odolnosti samotného organismu a v neposlední řadě na klinické fázi abúzu, t.j. akutní intoxikace, syndrom závislosti nebo odvykací stav.⁶¹

Po vypracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, bude policejní orgán vycházet z jeho výsledku. Pokud znalec stanoví, že řidič nebyl návykovou látkou v době řízení ovlivněn takovým způsobem, že by nebyl schopen bezpečně řídit motorové vozidlo, resp. že nebyl ve stavu vylučujícím způsobilost,

---

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6382, 6386.

⁵⁹ POLICIE ČR – ÚSKPV. RŮŽIČKA, M. *Právní problematika trestných činů v silniční dopravě*. [online] 2012 [cit. 3.1.2013]. Dostupný z WWW: <<http://cportal.pcr.cz/nppskpv/uskp/ook>> (s. 73).

⁶⁰ VORLOVÁ, K. *Drogy a řízení – alkohol a ostatní psychoaktivní látky v silniční dopravě. Zaostřeno na drogy*, 2008, č. 2, s. 4.

⁶¹ POLICIE ČR – ÚSKPV. HERKOMMEROVÁ, E. *Alkohol a drogy v krvi řidičů z pohledu toxikologa*. [online] 2012 [cit. 3.1.2013]. Dostupný z WWW: <<http://cportal.pcr.cz/nppskpv/uskp/ook>> (s. 41-42).

policejní orgán věc odevzdá příslušnému orgánu k projednání přestupku. V opačném případě dospěl k dostatečně odůvodněnému závěru, aby mohl zahájit trestní stíhání.⁶²

4.3 Postup při vyšetřování

„Nasvědčují-li prověřováním zjištěné a odůvodněné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, rozhodne policejní orgán neprodleně o zahájení trestního stíhání této osoby jako obviněného.“ Takto učiní usnesením, v jehož odůvodnění musí přesně označit skutečnosti, které odůvodňují závěr o důvodnosti trestního stíhání. Po zahájení trestního stíhání vyslechne policejní orgán obviněného, který má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které jsou mu kladeny za vinu a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat, může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat žádosti a opravné prostředky. Policejní orgán musí tyto okolnosti a důkazy prověřit, nezáleží na tom, zda jsou ve prospěch či neprospěch obviněného a taktéž jeho žádosti nesmí bez potřebného prověření zamítnout. Při vyšetřování postupuje z vlastní iniciativy tak, aby byly co nejrychleji v potřebném rozsahu vyhledány důkazy k objasnění všech základních skutečností důležitých pro posouzení případu, včetně osoby pachatele a následku trestného činu. Přitom postupuje stejným způsobem jako při prověřování, vyhledává a za stanovených podmínek provádí důkazy.⁶³

Vzhledem k absenci vazebních důvodů nebude při vyšetřování přečinů ohrožení pod vlivem návykové látky, provádění neodkladných úkonů, jakými jsou zadržení a zatčení, obvyklé. S dalšími zajišťovacími úkony, jakými jsou např. vydání věci, osobní prohlídka, domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor, které se týkají převážně zajištění věci, se v této problematice taktéž běžně nesetkáme. Z hlediska úkonů dokazování se bude této problematice nejvíce týkat svědecké dokazování, znalecké dokazování, ohledání místa činu, prohlídka těla a jiné obdobné úkony a vyšetření duševního stavu. Zvláštních způsobů dokazování, jakými jsou konfrontace, rekonstrukce, vyšetřovací pokus, rekonstrukce a prověrka na místě, nebude taktéž ve většině případů užíváno. „Výslechy svědků provádí policejní orgán, jestliže se jedná o neodkladný nebo neopakovatelný úkon nebo jde-li o výslech osoby mladší 15 let, osoby, o jejíž

---

⁶² ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 539.

⁶³ ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6389, 6391.

schopnosti správně a úplně vnímat, zapamatovat si nebo reprodukovat jsou s ohledem na její psychický stav pochybnosti, anebo nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že na svědka by mohl být pro jeho výpověď vyvíjen nátlak. Jinak poškozeného a další svědky vyslechně jen tehdy, jestliže hrozí z jiného důvodu, že bude ovlivněna jejich výpověď nebo schopnost zapamatovat si rozhodné skutečnosti nebo schopnost tyto skutečnosti reprodukovat, zejména je-li pro složitost věci odůvodněn předpoklad delšího trvání vyšetřování.“ Z výše uvedených důvodů budou v našem případě nejčastěji jako svědci vyslechnuti drogově závislí (pro psychický stav nejsou schopni si zapamatovat a reprodukovat), možná i zasahující policisté (pro četnost úkonů si taktéž nejsou schopni zapamatovat a reprodukovat), osoby blízké (mohl by být na ně vyvíjen nátlak) a případy neodkladných a neopakovatelných úkonů. Svědecká výpověď slouží v dalším trestním řízení jako důkaz, oproti tomu úřední záznam lze použít v řízení před soudem jako důkaz pouze se souhlasem státního zástupce a obžalovaného.⁶⁴

Výslech obviněného musí být podrobný, protokol musí obsahovat údaje potřebné k objasnění všech skutečností důležitých pro trestní řízení. Pokud možno je třeba výsledkem zjistit po jakou dobu, jak často a jaké množství drogy si obvykle aplikuje, jaké množství a jakou drogu si aplikoval naposledy před řízením motorového vozidla, popsat způsoby aplikací a potíže nebo pocity po požití (podrobně popsat jakým způsobem na něj droga působila, hlavně na jeho schopnost řídit vozidlo, zda si vůbec celý průběh řízení vybavuje). Dále jak zneužívání drogy ovlivnilo jeho život, rodinné pracovní a společenské vztahy. Je-li na zneužívané droze závislý a jak, zda se chtěl sám léčit, uvažoval o tom, nebo se o to již pokoušel a s jakým výsledkem. Zda někdo v jeho okolí ví o tom, že fetuje, kdo a jak na to reagoval. Jestli o tom věděli např. rodiče a to zejména u mladistvých a nezletilých a jaká učinili opatření. Výslech svědka orientujeme obdobně s přihlédnutím k jeho rozdílnému procesnímu postavení. I zde platí zásada, že výslech musí být podrobný a přesný, se zaměřením na získání potřebných důkazů k vyšetřovanému případu.⁶⁵

Na podkladě sdělení obviněného nebo jiných údajů o jeho toxikomanské anamnéze, popř. dle chování obviněného při výslechu nebo dle sdělení svědků, se policejní orgán rozhodne o přibrání znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, ke zkoumání duševního stavu obviněného. Psychiatr má zejména zodpovědět otázky, zda

---

⁶⁴ ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6374-6383, 6391.

⁶⁵ BORNÍK, M. *Trestná činnost a nealkoholová toxikomanie*. Praha, 2000. s. 21-23.

byla u obviněného zjištěna nějaká duševní porucha, která mohla v době spáchání trestného činu ovlivnit jeho jednání, ovládací a rozpoznávací schopnosti, a zda k této poruše došlo nadměrným užíváním drog, zda byl obviněný v době činu schopen rozpoznat nebezpečnost svého jednání a své jednání ovládat, zda je jeho pobyt na svobodě pro společnost nebezpečný a zda je v současné době schopen chápat smysl trestního řízení.⁶⁶

„Uzná-li policejní orgán vyšetřování za skončené a jeho výsledky za postačující k podání obžaloby, umožní obviněnému a obhájci v přiměřené době prostudovat spisy a učinit návrhy na doplnění vyšetřování. Nepovažuje-li policejní orgán navrhované doplnění za nutné, odmítne je. Po skončení vyšetřování předloží státnímu zástupci spis s návrhem na podání obžaloby se seznamem navrhovaných důkazů a zdůvodněním, proč nevyhověl návrhům na provedení důkazů dalších.“ Pokud jsou splněny podmínky, může naproti tomu učinit návrh na podmíněčné zastavení trestního stíhání, nebo narovnání. Dle zjištěných skutečností během vyšetřování může policejní orgán dále učinit návrh na zastavení trestního stíhání a to zejména nebyl-li obviněný v době činu pro nepřičetnost, stanovenou na základě znaleckého posudku, trestně odpovědný, to však jen v tom případě, že pachatel svým jednáním nenaplnil znaky trestného činu opilství. V tom případě policejní orgán upozorní obviněného na změnu právní kvalifikace a věc ukončí opět návrhem na podání obžaloby. Dalším způsobem ukončení může být návrh na postoupení věci jinému orgánu, to v případě, že v průběhu vyšetřování vyjde najevo, že nejde o trestný čin, avšak mohlo by být toto jednání posouzeno jako přešůpek. V odůvodněných případech podá policejní orgán návrh na přerušování trestního stíhání.⁶⁷

Možnou, v současné době velmi využívanou alternativou vyšetřování je zkrácené přípravné řízení, při kterém je zásadní rozdíl v tom, že trestní stíhání se zahajuje až doručením návrhu státního zástupce na potrestání soudu. Jelikož tento okamžik nastává až po skončení přípravného řízení, pachatel není po celou dobu přípravného řízení v procesním postavení obviněného. Od okamžiku kdy mu policejní orgán sdělí, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován, se nachází v procesním postavení podezřelého, který má obdobná práva jako obviněný, ale nelze proti němu použít veškerá ustanovení jako proti obviněnému. „Zkrácené přípravné řízení se koná o trestných činech, o nichž přísluší konat řízení

---

⁶⁶ BORNÍK, M. *Trestná činnost a nealkoholová toxikomanie*. Praha, 2000. s. 62-63.

⁶⁷ ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6392-6393.

v prvním stupni okresnímu soudu a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, jestliže podezřelý byl přistižen při činu nebo bezprostředně poté, nebo v průběhu prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán sdělil podezřelému, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován, postavit před soud.“ Lhůtu dvou týdnů může státní zástupce prodloužit nejvýše však o deset dnů. Pokud nebude zkrácené přípravné řízení skončeno, byť i v jeho prodloužené lhůtě, nařídí státní zástupce, aby bylo zahájeno trestní stíhání, a nadále pokračuje policejní orgán dle hlavy desáté trestního řádu a koná úkony vyšetřování. Zkrácené přípravné řízení konat nelze, jsou-li dány důvody vazby a není možné, aby byl zadržený podezřelý předán do 48 hodin od zadržení soudu spolu s návrhem na potrestání, nebo jsou dány důvody pro konání společného řízení o více trestných činech a alespoň o jednom je třeba konat vyšetřování.⁶⁸

Prakticky vzato u přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky je možno konat zkrácené přípravné řízení, pokud je předpoklad, že bude dodržena jeho byť prodloužená zákonná lhůta. Dalo by se říci, že policejní orgán podezřelého vlastně přistihne při trestném činu, avšak to, zda skutečně naplnil všechny znaky výše uvedeného trestného činu, je předmětem prověřování, které v této lhůtě policejní orgán nemůže zvládnout. Tento problém se však v praxi řeší tím způsobem, že policejní orgán sdělí podezřelému, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován až v okamžiku, kdy má prověřeny všechny skutečnosti a má zjištěno, že podezřelý všechny zákonné znaky trestného činu naplnil. Po tomto sdělení už jen vyslechne podezřelého, aby se mohl ke skutku vyjádřit, a jelikož ve zkráceném přípravném řízení nemá podezřelý taxativně vymezené právo před jeho ukončením prostudovat spisy a učinit návrhy na doplnění dokazování, jako je tomu u standardního vyšetřování, může zkrácené přípravné řízení ukončit stručnou zprávou o jeho výsledku. Policejní orgán však již při rozhodování, zda bude konat zkrácené přípravné řízení, musí zejména dle všech zjištěných okolností zvážit, zda nebude pro objektivní posouzení případu třeba zkoumání duševního stavu obviněného, jelikož toto lze provést pouze u obviněného, nikoliv u podezřelého.

---

⁶⁸ ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6395-6396.

5 Případová studie

Pro naše téma byl vybrán případ podezření z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky, vedený pod č.j. KRPK-5115/TČ-2011-190272, který byl prověřován Policií ČR Karlovarského Kraje, Územním odborem v Chebu a následné řízení před soudem probíhalo u Okresního soudu v Chebu a Krajského soudu v Plzni. K případu došlo v Chebu dne 9.6.2011 kolem 03:50 h, kdy bylo hlídkou Policie ČR, Dopravního inspektorátu v Chebu, zastaveno osobní motorové vozidlo, které řídil M.Š. Jelikož hlídka pojala z chování řidiče podezření, že by mohl být pod vlivem drog, vyzvala jej, aby se podrobil orientačnímu vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou. Řidič se dobrovolně tomuto testu podrobil a testerem Drugwipe 5+, byla ve slinách řidiče detekována návyková látka amfetamin, methamfetamin. V souladu s platnou legislativou zakázala policejní hlídka řidiči další jízdu a na místě mu zadržela řidičský průkaz. Hlídkou byl na místě kontroly sepsán úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy (příloha č. 1), ve kterém policisté mimo jiné popsali, jakým způsobem byl řidič návykovou látkou ovlivněn. Poté hlídka vyzvala řidiče, aby se podrobil lékařskému vyšetření spojeným s odběrem krve a moči, čemuž se řidič také dobrovolně podrobil. Hlídka tedy vyplnila žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou (příloha č. 2) a převezla řidiče k vyšetření do zdravotnického zařízení, kde lékař provedl odborné lékařské vyšetření, při kterém se vyjádřil k ovlivnění řidiče návykovou látkou a provedl ve 04:35 h odběr 2x10 ml krve a ve 04:40 h odběr 50 ml moči.

Zpracovatel z dopravního inspektorátu zaslal v souladu s pokynem s výše uvedenou žádostí vzorky krve i moči do toxikologické laboratoře a vyčkal na výsledek vyšetření vzorku moči, kterým dne 13.6.2011 toxikolog stanovil imunochemickou metodou ve vzorku moči celkovou koncentraci amfetaminových derivátů ve výši 10,75 mg/l (po naředění vzorku moči), přičemž smluvní hranice imunochemické metody činí 0,50 mg/l. Na základě této skutečnosti zahájil zpracovatel úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu a věc postoupil dle věcné a místní příslušnosti policejnímu orgánu Policie ČR, 2. oddělení obecné kriminality, Služby kriminální policie a vyšetřování v Chebu, k dalšímu řízení.

Policejní orgán dále přibral znalce z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, který měl podat posudkem odpovědi na otázky, zda se v krvi podezřelého, která je

uschována v toxikologické laboratoři nacházejí látky ze skupiny amphetaminových derivátů, o jaké konkrétní látky se jedná a jejich množství. Dále měl uvést, jaké jsou hranice pro stav vylučující způsobilost u amphetaminových derivátů a jakým způsobem je možno tyto hranice posuzovat, a zda na základě výsledku provedené analýzy mohl podezřelý bezpečně řídit motorové vozidlo, nebo zda byl pod vlivem návykových látek v takové koncentraci, že se nacházel ve stavu vylučujícím způsobilost. V mezidobí než byl vypracován znalecký posudek, vyžádal policejní orgán vysvětlení ve smyslu § 158/5 trestního řádu od zasahujících policistů a podezřelého, se zaměřením především na míru ovlivnění návykovou látkou a jejího vlivu na řízení motorového vozidla. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie (příloha č. 3), vypracovaného dne 7.7.2011 vyplynulo, že ve vzorku krve podezřelého byla prokázána přítomnost methamphetaminu ve výši 0,15 mg/l a dále že s ohledem na nález této psychostimulační látky v krvi, lze říci, že podezřelý byl v době odběru krve pod jejím vlivem. Dále byly v posudku popsány projevy akutních účinků a projevy fáze odeznívání účinků, avšak také bylo konstatováno, že pouze na základě výsledků stanovené hladiny nelze určit, ve které fázi účinků se podezřelý nacházel v době řízení vozidla.

Na základě tohoto zjištění přibral policejní orgán znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, který se měl ve svém posudku vyjádřit zejména k tomu, jakým způsobem byla při zjištěném druhu a množství ovlivněna schopnost podezřelého řídit motorové vozidlo. Ze znaleckého posudku (příloha č. 4) vypracovaného dne 2.8.2011 vyplynulo, že prokázané ovlivnění podezřelého návykovými látkami nebylo slučitelné se schopností řídit a ovládat motorové vozidlo v silničním provozu bezpečně a s jistotou. Znalec však pro úplnost dodal, že stupeň individuálního ovlivnění jedince je možno nejlépe zhodnotit na základě klinického vyšetření psychiatrem v době deliktu nebo krátce po něm, spolu s přihlédnutím k výsledkům chemicko-toxikologického vyšetření.

Po provedení všech výše uvedených úkonů prověřování dospěl policejní orgán k dostatečně odůvodněnému závěru, že se pachatel při řízení motorového vozidla mohl nacházet ve stavu vylučujícím způsobilost a tedy naplnil všechny znaky trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky a v tuto chvíli mohl zahájit trestní stíhání dle § 160 odst. 1 trestního řádu. Vzhledem k tomu, že v tomto případě nebylo nutné zkoumání duševního stavu obviněného, a byl zde předpoklad, že podezřelého bude možné postavit ve lhůtě dvou týdnů před soud, sdělil policejní orgán na místo toho podezřelému dle § 179b odst. 3 trestního řádu, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je

v tomto skutku spatřován a nadále věc řešil ve zkráceném přípravném řízení. Policejní orgán vyslechl podezřelého, aby měl možnost se k podezření podrobně vyjádřit, obstaral osobní výkazy podezřelého k posouzení osobních poměrů pachatele (opis rejstříku trestů, zpráva z místa bydliště, popř. pracovní hodnocení) a předložil státnímu zástupci stručnou zprávu o výsledku řízení. Státní zástupce prostudoval spis a dne 29.8.2011 podal soudu v zákonné lhůtě návrh na potrestání (příloha č. 5).

Soud provedl v dané věci hlavní líčení a dne 30.9.2011 rozhodl o postoupení věci k projednání přestupku. Proti tomuto rozhodnutí však podal stížnost státní zástupce a Krajský soud v Plzni dne 1.12.2011 rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a vrátil věc k Okresnímu soudu v Chebu k opětovnému projednání a rozhodnutí, přičemž konstatoval, že rozhodnutí bylo předčasné a uložil soudu přibrat znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, a poté znovu případ posoudit.

Okresní soud v Chebu tedy na základě výše uvedeného rozhodl dne 29.12.2011 o přibrání znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace alkoholologie a jiné drogové závislosti (příloha č. 6). Ten měl ve znaleckém posudku odpovědět zejména na otázku, jak dalece byl obviněný v době jízdy vozidlem ovlivněn drogou s ohledem na koncentraci návykové látky v krvi, doby, po kterou měl drogu v těle, a reakcí, kterými se projevovало jeho jednání vůči policistům případně lékařům při vyšetření bezprostředně po skončení jízdy. Dále měly být zodpovězeny otázky, jak bylo zjištěné množství návykové látky v krvi obviněného způsobilo ovlivnit jeho schopnost řídit motorové vozidlo a porovnat zjištěné množství návykové látky ve vztahu k hodnotě jedné promile alkoholu v krvi, případně jaké hladině alkoholu lze zjištěné množství návykové látky přirovnat. Znalec se ve svém znaleckém posudku a později i před soudem vyjádřil v tom smyslu, že obviněný je pouhým experimentálním uživatelem drogy, v době jízdy byl patrně v útlumové fázi a jako řidič byl značně rizikový. Na to, zda je možné srovnat zjištěné hladiny metamfetaminu v krvi s ovlivněním alkoholem, však uvedl, že takové porovnání není možné, neboť neexistuje jednoduchá závislost mezi hladinou drogy a aktuálním stavem uživatele, a bez bezprostředního vyšetření obviněného po jízdě nelze míru ovlivnění objektivně zjistit.

Soud tedy na základě zjištěných skutečností, kdy ani výslechy svědků ani z lékařského vyšetření provedeného bezprostředně po činu ani ze závěrů znaleckého dokazování nevyplývalo, že by se obviněný v době jízdy nacházel ve stavu vylučujícím způsobilost, došel k dostatečně odůvodněnému závěru, že nedošlo k naplnění skutkové

podstaty přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky ani jiného trestného činu a dne 28.2.2012 vydal meritorní rozhodnutí ve věci (příloha č. 7), kterým rozhodl o postoupení věci k projednání na Městský úřad do Chebu, neboť skutek by mohl být tímto orgánem posouzen jako přestupek.

K analýze tohoto případu je možno říci, že postup policistů na místě odhalení řidiče byl v celku správný, řidič se po pozitivním orientačním testu ze slin dobrovolně podrobil všem dalším požadovaným úkonům, takže mohl být bez problémů získán vzorek krve a moči a proběhlo i lékařské vyšetření. Policisté i lékař se sice vyjádřili k tomu, jakým způsobem byl řidič ovlivněn, avšak již samotná jejich sdělení, ze kterých vůbec nevyplývalo, že by se řidič nacházel ve stavu, kdy by nebyl schopen řídit motorové vozidlo, dokonce z nich krom depresivní nálady nevyplývalo ani to, že by se u řidiče projevovali nějaké známky požití návykové látky a že by měl narušené nějaké motorické funkce, by spíše nasvědčovala tomu, že řidič naplnil pouze znaky přestupku, přesto však byla věc nadále šetřena jako trestný čin. Policistům na místě by bylo možno tedy pouze vytknout, že neuvedli do svého záznamu, že řidič měl ve vozidle dva spolujezdce, kteří se mohli také vyjádřit ke stavu ovlivnění řidiče již v přípravném řízení a ne až v řízení před soudem, kdy jejich přítomnost byla zjištěna.

V průběhu dalšího přípravného řízení byl nejprve správně proveden rozbor moči a při jeho pozitivním výsledku přibrán znalec toxikolog k provedení rozboru vzorku krve a stanovení druhu látky a jejich množství. Naopak již ne zcela správně byly toxikologovi pokládány otázky, aby se vyjádřil ke stavu ovlivnění řidiče, anebo dokonce aby stanovil, zda se řidič nacházel při řízení ve stavu vylučujícím způsobilost. Pomineme-li, že tento pojem je spíše pojmem právnickým, musíme říci, že k těmto otázkám není toxikolog příslušný se vyjadřovat, a nesprávným postupem bylo i přibrání znalce soudního lékaře, který taktéž není oprávněn se k výše uvedeným otázkám vyjadřovat, jak vychází z teoretické části této práce. K tomu je oprávněn pouze znalec psychiatr, který byl přibrán až na popud odvolacího soudu v řízení před soudem. Tento znalec však do případu nevnesl v podstatě žádné nové skutečnosti a věc musela nakonec stejně být postoupena k projednání přestupku.

Shrneme-li výše uvedené, správným postupem, kterým by se mohly získat relevantní skutečnosti týkající se míry ovlivnění řidiče návykovou látkou, by mělo být přibrání znalce psychiatra přímo k prvotní kontrole, anebo bezprostředně po ní. Tento postup není zrovna praktický, jelikož většina takových kontrol probíhá v pozdních

nočních hodinách a ke každé kontrole ihned přibrat znalce psychiatra si nelze moc dobře představit, nehledě na to, že se jedná v celku o bagatelní přečin. Je možno si tento postup představit v případě, že řidič navíc způsobí jiný závažný následek a dopustí se k tomu dalšího závažnějšího trestného činu. Opačný postup, kdy by již v počáteční fázi prověřování byly zhodnoceny všechny důkazy, a věc by byla posouzena jako přestupek, však taktéž není možný, jak vychází ze závěrů odvolacího soudu v tomto případě.

Co se týče judikatury k problému ohrožení pod vlivem návykové látky v souvislosti s drogami, nejsou v této problematice názory zcela jednotné. Soudní praxe dosud nevytvořila mnoho judikátů, jako je tomu díky bohaté zkušenosti u řízení vozidel pod vlivem alkoholu. Jedním rozhodnutím nejvyššího soudu byl zrušen odsuzující rozsudek a na něj navazující usnesení krajského soudu ve věci trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky a bylo jím přikázáno, aby soud prvního stupně věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Trestného činu se měl dopustit řidič motorového vozidla tím, že měl řídit pod vlivem návykové látky, testerem Drugwipe 5+ mu byly ve slinách detekovány látky amfetamin a kokain, přičemž následným rozbořem moči byla přítomnost amfetaminu potvrzena. Dovolání k nejvyššímu soudu podal obviněný prostřednictvím svého obhájce z důvodu toho, že dle jeho názoru nebyl dostatečně prokázán stav vylučující způsobilost, zejména proto, že sice byla zjištěna přítomnost amfetaminu v jeho moči, ale jeho hodnota zjištěna nebyla.

Z celkem rozsáhlého odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že z důvodu přesného ovlivnění řidiče návykovou látkou je třeba vždy přibrat znalce z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, který by zjistil, jaké návykové látky se nacházely v krvi řidiče a jejich přesné množství. Na základě tohoto poznatku by poté měl být přibrán znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který by měl určit, jak je obviněný na zjištěné návykové látce závislý, respektive byl v době činu, a jak dalece byl v době jízdy zjištěným druhem a množstvím návykové látky ovlivněn, popř. by mohl vymezit s jakým množstvím alkoholu je jeho ovlivnění srovnatelné. Po dostatečném prokázání stavu vylučujícím způsobilost by se měl soud ještě zabývat subjektivní stránkou trestného činu, jelikož obviněný uvedl, že nevěděl, jakou látku požil.⁶⁹

Dalším rozhodnutím v této oblasti byl také zrušen trestní příkaz a na něj navazující rozhodnutí ve věci trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky a bylo

---

⁶⁹ NEJVYŠŠÍ SOUD ČR V BRNĚ, usnesení ze dne 12.5.2010, pod sp. zn.: 8 Tdo 449/2010.

jím přikázáno, aby soud prvního stupně věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Trestného činu se měla dopustit řidička motorového vozidla tím, že měla řídit pod vlivem návykové látky, testerem Drugwipe 5+ bylo v jejich slinách zjištěno požití návykové látky typu Amphetamin a v později odebraném vzorku krve pak množství 23 ng/ml látky obsahující konabioid a 208 ng/ml látky obsahující Amphetamin. Dovolání k nejvyššímu soudu podal ministr spravedlnosti ČR, dle jehož názoru na základě provedených důkazů nebylo možno učinit závěr, že obviněná řídila motorové vozidlo ve stavu vylučujícím způsobilost k jeho bezpečnému ovládní. Obviněná sice měla při jízdě s motorovým vozidlem prokazatelně v těle návykové látky, avšak v jejím chování se vliv návykových látek blíže neprojevoval. Bylo proto na místě provést důkaz znaleckým posudkem, kterým by bylo kvalifikovaným způsobem zjištěno, zda se obviněná skutečně nacházela ve stavu vylučujícím způsobilost k řízení motorového vozidla v důsledku předchozího požití návykových látek či nikoli.

V odůvodnění rozsudku soud konstatoval, že je zřejmé, že obviněná řídila motorové vozidlo po předchozím požití návykové látky, navíc sama doznala vykouření poloviny cigarety marihuany v době několika desítek hodin před příslušnou silniční kontrolou. Je však třeba zdůraznit, že ze závěrů lékařského vyšetření obviněné, ani ze záznamů Policie ČR ohledně dané silniční kontroly, nevyplývají žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by se obviněná nacházela ve stavu vylučujícím způsobilost k bezpečnému řízení motorového vozidla. Relevantní informace o množství návykových látek v těle obviněné byla získána laboratorním zkoumáním vzorku krve a moči, avšak ani na základě výsledků tohoto zkoumání nelze bez dalšího konstatovat, že se v době řízení nacházela ve stavu vylučujícím jeho bezpečné ovládní. Pouhé zjištění, že obviněná byla v kritické době pod vlivem návykových látek, samo o sobě nepostačuje pro závěr, že v důsledku toho byla ve stavu vylučujícím způsobilost k řízení motorového vozidla.

V případě projednávané věci obviněná měla sice při jízdě s motorovým vozidlem prokazatelně v těle návykovou látku, avšak v jejím chování se vliv návykové látky blíže neprojevoval, což potvrdila i příslušná policejní hlídka provádějící silniční kontrolu a lékařka provádějící lékařské vyšetření obviněné. Jediným možným způsobem, kterým bylo možno kvalifikovaným způsobem zjistit, zda se obviněná skutečně nacházela ve stavu vylučujícím způsobilost k řízení motorového vozidla z

důvodu předchozího požití návykové látky, bylo proto provedení důkazu znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který však proveden nebyl.⁷⁰

Vzhledem k tomu, že v obou rozhodnutích nejvyšší soud poukázal na provedení takových úkonů, které zřejmě již nemohly být s odstupem času v dalším řízení provedeny (např. stanovení hladiny látky v těle řidiče bez provedení odběru krve, zkoumání znalcem psychiatrem), a dále poukázal na to, že dosavadním řízením získané důkazy svědčí spíše ve prospěch obviněných, jelikož nic nenasvědčuje tomu, že by se v době řízení nacházeli ve stavu vylučujícím způsobilost, lze předpokládat, že se soudu podezření z trestného činu v průběhu dalšího řízení prokázat nepodařilo. Ani z jednoho uvedeného rozhodnutí nejvyššího soudu však výslovně nevyplývá povinnost přibírat bezprostředně po činu znalce psychiatra k tomu, aby se vyjádřil ke způsobu ovlivnění návykovou látkou u řidiče a jejímu vlivu na řízení motorového vozidla, i když by se tento stav podobal ideálu.

Z obou rozhodnutí a analyzovaného případu však vyplývá, že řidiči zřejmě skutečně nebyli při řízení ve stavu vylučujícím způsobilost, tedy ve stavu, který vyžaduje dikce zákona k tomu, aby byla naplněna skutková podstata přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky. Tato skutečnost byla však v podstatě zjištěna již na samotném začátku prověřování (z výpovědi svědků, policistů, z lékařského vyšetření), avšak pouze fakt, že bylo pozitivní orientační vyšetření ze slin, později potvrzené vyšetřením moči, rozjel mašinérii trestního řízení (několikanásobné znalecké dokazování, svědecké dokazování, hlavní líčení, odvolací řízení, dovolací řízení, rozhodnutí), aby se v konečném důsledku zjistilo to, co bylo zřejmé hned na počátku prověřování.

Výše uvedené se samo o sobě zdá být poněkud absurdní, a proto vyvstává myšlenka, zda by nebylo na místě přehodnotit dosavadní praxi v této oblasti a provést změny v právní úpravě, popř. v procesních postupech příslušných orgánů, vedoucí k zefektivnění práce těchto orgánů. Tímto aspektem se budeme zabývat těsně před závěrem této práce.

---

⁷⁰ NEJVYŠŠÍ SOUD ČR V BRNĚ, rozsudek ze dne 4.11.2010, pod sp. zn.: 4 Tz 62/2010.

6 Tresty a ochranná opatření

Za naplnění základní skutkové podstaty přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky může soud uložit trest odnětí svobody až na jeden rok, peněžitý trest od 20 do 730 celých denních sazeb ve výměře od 100,- Kč do 50.000,- Kč a trest zákazu činnosti od jednoho do deseti let. U kvalifikované skutkové podstaty tohoto přečinu hrozí trest odnětí svobody na šest měsíců až tři léta a taktéž peněžitý trest nebo zákaz činnosti.⁷¹

Co se týče skutečně ukládaných trestů a úspěšnosti trestního řízení vůbec, je možno říci, že v rámci územního odboru Cheb došlo v roce 2011 k celkem 43 případům, které měly znaky přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky (mimo alkoholu). Z toho jich policejní orgán 8 odevzdal k projednání přestupku, 18 jich ukončil návrhem na podání obžaloby, 13 jich ukončil zprávou o výsledku zkráceného přípravného řízení, 1 případ byl odložen, jelikož nešlo ve věci o podezření z trestného činu ani přestupku, 1 případ byl odložen pro nepřípustnost trestního stíhání, jelikož osoba pachatele zemřela a 2 případy nebyly dosud ukončeny. Namátkou lze vybrat z rozsudků soudu, ze kterých je patrné, že soud ukládal zejména tresty odnětí svobody v řádu několika měsíců s podmíněným odkladem kolem 2 let. V každém případě však soud ukládal trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel a to nejméně na 2 roky.⁷²

V roce 2012 již byla statistika poněkud odlišná, což je možno přikládat tomu, že případem, kterým jsme se zabývali v případové studii této práce, se zásadně změnil postup policejního orgánu územního odboru v Chebu, jelikož začal správně přibírat znalce psychiatra, který se jediný může vyjadřovat k ovlivnění řidiče návykovou látkou a tento se většinou vyjádřil v tom smyslu, že řidič nebyl při řízení ve stavu vylučujícím způsobilost. Ze statistiky roku 2012 totiž vyplývá, že v rámci územního odboru Cheb došlo k celkem 37 případům, které měly znaky přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky (mimo alkoholu). Z toho jich bylo 24 odevzdáno k projednání přestupku, 3 byly ukončeny návrhem na podání obžaloby, 3 byly ukončeny zprávou o výsledku zkráceného přípravného řízení a 7 jich dosud nebylo ukončeno. Z výše uvedeného je patrné, že v roce 2012 došlo k rapidnímu poklesu soudně projednávaných skutků a

---

⁷¹ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 369-370, 417.

⁷² POLICIE ČR. Krajské ředitelství Karlovarského kraje. Informační systém ETR (elektronické trestní řízení).

většina případů řízení pod vlivem drog byla již po správně provedeném přípravném řízení odevzdána k projednání přestupku.⁷³

Za přestupek, kdy řidič řídí vozidlo pod vlivem návykové látky lze uložit sankci od 2.500,- Kč do 20.000,- Kč a zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku. V případě, že řídí vozidlo ve stavu vylučujícím způsobilost přivezeném návykovou látkou nebo se přes výzvu odmítne podrobit vyšetření, zda není pod vlivem takové látky, ačkoliv to není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví, lze řidiči uložit sankci od 25.000,- Kč do 50.000,- Kč a zákaz činnosti od 1 do 2 let. Tyto přestupky nelze řešit v blokovém řízení a při rozhodnutí o přestupku nelze upustit od uložení sankce.⁷⁴

Co se týče skutečně ukládaných sankcí, a úspěšnosti přestupkového řízení, budeme vycházet ze statistiky Městského úřadu v Chebu, která je vedena komplexně pro všechny druhy návykových látek, tedy i alkoholu. Tento správní orgán řešil za rok 2012 celkem 87 přestupků dle § 125c odst. 1, písm. b), zákona č. 361/2000 Sb., z toho 14 jich bylo odloženo, 2 zastaveny, 60 jich bylo rozhodnuto sankcemi, 4 postoupeny a 7 dosud nevyřešeno. Přestupky dle § 125c odst. 1, písm. c), zákona č. 361/2000 Sb. řešil pouze 2, z toho jeden byl rozhodnut sankcí a druhý dosud není vyřešen a přestupků dle § 125c odst. 1, písm. d), zákona č. 361/2000 Sb. řešil celkem 24, z toho 17 jich bylo rozhodnuto sankcemi a 7 dosud nebylo vyřešeno. K důvodům odložení a zastavení je možno říci, že v jedenácti případech se nepodařilo při zjištěné hodnotě návykové látky prokázat ovlivnění řidiče touto látkou, v jednom případě nebylo možno pro chybný způsob měření akceptovat výsledek orientačního vyšetření jako důkaz, v jednom případě se dostal správní orgán do důkazní nouze a ve třech případech by sankce za přestupek byla zřejmě bez významu vedle trestu, který měl být uložen za jiný trestný čin. Ke skutečně ukládaným sankcím se nelze objektivně vyjádřit, pouze lze říci, že jsou dány výše uvedená rozmezí sankcí, které musí být dodrženy a od jejich uložení nelze upustit, výjimku tvoří pouze případy cyklistů jedoucích pod vlivem návykové látky.⁷⁵

---

⁷³ POLICIE ČR. Krajské ředitelství Karlovarského kraje. Informační systém ETR (elektronické trestní řízení).

⁷⁴ ČESKO. Zákon č. 133 ze dne 3. května 2011, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, a některé další zákony, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 51, s. 1291-1292.

⁷⁵ Rozhovor s panem Bc. Pavlem Sýkorou, vedoucím úseku přestupků odboru silničního hospodářství a dopravy Městského úřadu v Chebu, ze dne 8.1.2013.

7 Srovnání řešení problému v ČR a SRN

Problematika drog u řidičů motorových vozidel je ve Spolkové republice Německo z hlediska hmotně-právního řešena obdobně jako v České republice, jen s tím rozdílem, že zde jsou stanoveny hraniční hladiny individuálních drog v krvi (analytické hraniční hodnoty, tzv. cut off hodnoty), při jejichž překročení jsou řidiči i bez jakýchkoliv známek ovlivnění sankcionováni za přestupek. Pro trestný čin nejsou minimální tabulkové hladiny drog v krvi stanoveny, rozhodující je, zda je řidič drogou ovlivněn a jakým způsobem. Tyto projevy musí být vždy prokázány a dokumentovány (např. zavinění dopravní nehody, agresivní jízda, projetí křižovatky na červenou, neudržení směru jízdy, kličkování s vozidlem po silnici) a řidič může být při těchto projevech postižen za trestný čin i s nižší než hraniční hladinou drogy v krvi.⁷⁶

Z hlediska procesně-právního je problém řešen poněkud jiným způsobem, a sice, že se v podstatě každá jízda pod vlivem drog oznamuje státnímu zastupitelství jako trestný čin podle zákona o omamných látkách, nejedná se však o trestný čin spáchaný samotným řízením vozidla pod vlivem drog, ale o držení omamné látky v malém množství v okamžiku jejího konzumu. Spolu s tímto je státnímu zastupitelství také předložen přestupek, týkající se řízením pod vlivem omamného prostředku. Pokud řidič s sebou nevezde další omamné látky, státní zastupitelství zpravidla trestní stíhání zastaví a oznámení pošle zpět policii. Policií je přestupek nakonec předán centrálnímu orgánu na uložení pokuty. Samotné řízení pod vlivem omamných látek se kvalifikuje jako trestný čin opilství v dopravě spáchané prostřednictvím jiné omamné látky dle §316 trestního zákona (bez konkrétního ohrožení), popř. § 315c trestního zákona (s konkrétním ohrožením) jen tehdy, pokud jsou již při kontrole pozorovány na řidiči známky takového ovlivnění, že není schopen bezpečně řídit vozidlo, jinak se toto považuje za přestupek dle § 24 zákona o silničním provozu.⁷⁷

K prokazování takového ovlivnění řidiče, že není schopen bezpečně řídit vozidlo, resp. stavu vylučujícího způsobilost, lze říci toliko, že policista při pozitivním nálezu drog v moči nebo ve slinách (potu) vždy vyplňuje třístránkový formulář s názvem drogy v silničním provozu (Drogen im Strassenverkehr), jelikož pro

---

⁷⁶ BALÍKOVÁ, M., DVORÁK, M. *Toxikologická diagnostika ve vztahu k důkazu ovlivnění řidiče motorového vozidla návykovou látkou – obecné aspekty. Státní zastupitelství.* 2010, roč. VIII, č. 5, s. 10.

⁷⁷ Rozhovor s panem Peterem Meyerem, vedoucím Polizeinspektion Waldsassen, Landespolizei Bayern SRN, ze dne 4.1.2013.

posouzení ovlivnění drogou mohou být právě nejdůležitější projevy chování řidiče v prvních minutách po jeho zastavení. Při pozdějším lékařském vyšetření již nemusí tyto projevy být na řidiči patrné. Samotný stav vylučující způsobilost dokazuje před soudem znalecký posudek, který vypracovává a podepisuje soudní lékař společně s toxikologem. Znalecký posudek obsahuje pět částí. První je shrnutí situace a okolností na místě kontroly, druhou jsou údaje z klinického lékařského vyšetření, třetí částí jsou údaje z policejního formuláře, čtvrtou je výsledek specifického laboratorního toxikologického vyšetření a pátou částí je samotný posudek. Posudek musí popsat účinky drogy ve vztahu k zjištěné hodnotě a v závěru musí být vždy uvedeno, zda zpracovatelé posudku souhlasí se závěrem policie.⁷⁸

Zajímavý je však institut vynucení odběru krve, který je v naší legislativě celkem postrádán. Německý policista provede nejprve test moči, pokud se tento nepovede přes odpor osoby provést, postačí stěr potu z čela nebo z podpaží, který může být proveden i proti vůli řidiče a není k tomu třeba souhlasu státního zástupce nebo soudce. Pokud je tento test pozitivní, musí následovat odběr krve, kterému se řidič buďto podrobí dobrovolně, v opačném případě lze tento odběr provést i přes jeho odpor, avšak je k tomu třeba nařízení státního zástupce nebo soudce. To však neplatí v noční době, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, a v tomto případě může odběr nařídít sám policejní orgán. Co se týče praktického provedení odběru krve přes odpor řidiče, není zrovna humánní a příjemný pro dotčenou osobu. Policisté zpravidla osobu povalí na zem, zcela jí znehybní, přišlápou jí ruku k zemi a lékař jí z oblasti mezi prsty na znehybněné ruce krev odebere. V krajním případě jí může být krev odebrána z krční tepny. Po takovém zážitku si řidič napříště dobře rozmyslí, zda se zkoušce, která je mimochodem i v České republice povinná avšak nevynutitelná, dobrovolně podrobí či nikoliv.⁷⁹

Co se týče početnosti případů řidičů pod vlivem drog a ukládaných sankcí za tyto skutky, lze uvést, že pouze u pátrací skupiny Waldsassen, které místně přísluší úsek státní hranice o délce cca 30 km, při vzdálenosti 30 km do vnitrozemí SRN, je každým rokem provedeno až 200 testů na omamné látky a v 99 % případů jsou překročeny příslušné hraniční hodnoty. Sankce za přestupek dle § 24 zákona o silničním provozu je

---

⁷⁸ BALÍKOVÁ, M., DVOŘÁK, M. *Toxikologická diagnostika ve vztahu k důkazu ovlivnění řidiče motorového vozidla návykovou látkou – obecné aspekty. Státní zastupitelství.* 2010, roč. VIII, č. 5, s. 10-11.

⁷⁹ Rozhovor s panem Peterem Meyerem, vedoucím Polizeieinspektion Waldsassen, Landespolizei Bayern SRN, ze dne 4.1.2013.

pevně dána, při prvním porušení je tento přestupek sankcionován pokutou ve výši 500,- Eur a 1 měsíc zákaz řízení, při druhém porušení pokutou ve výši 1.000,- Eur a 3 měsíce zákaz řízení, při třetím porušení pokutou ve výši 1.500,- Eur a taktéž 3 měsíce zákaz řízení. Za trestné činy dle § 316 trestního zákona hrozí trest odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trest a dle § 315c trestního zákona hrozí trest odnětí svobody až na 5 let nebo peněžitý trest. Důležitým aspektem však je, že ve Spolkové republice Německo při souběhu trestného činu a přestupku zpracovává státní zastupitelství obojí a podle toho soud následně ukládá trest, tzn., že přestupek je přitěžující okolností, a zpravidla je ukládán vyšší peněžitý trest, popř. vyšší trest odnětí svobody.⁸⁰

Shrneme-li předchozí zjištění, můžeme konstatovat, že ve Spolkové republice Německo je každé řízení motorového vozidla a následné zjištění, že v krvi řidiče se nacházela omamná látka v koncentraci, která přesáhla hraniční hodnotu, přestupkem, bez ohledu na to, zda řidič látkou byl ovlivněn či nikoliv. Jako trestný čin jsou posuzovány pouze takové případy, kdy řidič je v okamžiku kontroly viditelně ve stavu vylučujícím bezpečné řízení motorového vozidla. V České republice se musí vždy i v případě přestupku dokazovat, zda řidič užil návykovou látku bezprostředně před jízdou nebo řídil v době, kdy byl ještě pod jejím vlivem. Řízení pod vlivem drog je vždy prvotně posuzováno jako trestný čin i přesto, že se řidič v okamžiku kontroly očividně nenachází ve stavu vylučujícím způsobilost, a v důsledku toho musí orgány činné v trestním řízení tento stav komplikovaným způsobem dokazovat.

---

⁸⁰ Rozhovor s panem Peterem Meyerem, vedoucím Polizeinspektion Waldsassen, Landespolizei Bayern SRN, ze dne 4.1.2013.

8 Úvahy o možnostech řešení problému do budoucna

Co se týče úvah řešení problematiky drog u řidičů motorových vozidel do budoucna, je nutno říci, že současná právní úprava je neefektivní, jelikož je v celku složitá a finančně náročná, navzdory tomu, že ve srovnání se závažností jiných trestných činů se přečin ohrožení pod vlivem návykové látky zdá být vcelku bagatelní. Náklady trestního řízení o tomto činu se však mohou vyšplhat, a to pouze na znaleckých posudcích, až na částku převyšující deset tisíc Kč, což je v silném nepoměru se společenskou škodlivostí tohoto činu.

Tato problematika by mohla být do budoucna řešena více způsoby. Jedním z nich by mohl být způsob, kterým by všichni řidiči, kteří byli prokazatelně v době řízení pod vlivem drog, naplnili svým jednáním pouze znaky přestupku, při tom by nezáleželo na stupni jejich ovlivnění návykovou látkou. Za tento přestupek by samozřejmě, jak je tomu dnes, hrozila, nezanedbatelná sankce a zákaz činnosti, který by automaticky při dalším řízení řidiče, byť i bez ovlivnění návykovou látkou, zakládal jeho trestní odpovědnost za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Tento princip by byl v celku i v souladu se zásadou subsidiarity trestní represe (*ultima ratio*), ze které vyplývá, že trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Nebyla by samozřejmě vyloučena trestní odpovědnost řidiče za přečin ohrožení pod vlivem návykové látky, pokud by došlo k následkům, které jsou dnes uvedeny v kvalifikované skutkové podstatě, t.j. že by činem byla způsobena nehoda nebo by byl spáchán při výkonu činnosti, při které je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, anebo v případě, že by pachatel byl za takový čin v posledních dvou letech odsouzen.⁸¹

Druhým řešením by mohla být nulová tolerance drog u řidičů motorových vozidel vůbec a každý řidič, který by byl prokazatelně v době řízení pod vlivem drog, by naplnil svým jednáním skutkovou podstatu trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky, bez ohledu na to zda by byl ve stavu vylučujícím způsobilost či nikoliv. Tento princip by však byl poněkud tvrdý a nespravedlivý a v současné situaci, kdy je trendem naopak nekriminalizovat takovéto činy, by asi nejlepším řešením nebyl.

---

⁸¹ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 356, 417.

Možným řešením by však mohla být změna nikoliv hmotně-právní, nýbrž procesně-právní. Z tohoto hlediska by bylo zřejmě nejspravedlivějším a nejefektivnějším řešením užití německého modelu, který rozlišuje jako v ČR, že je možno řízením motorového vozidla pod vlivem drog spáchat trestný čin anebo přestupek. Přestupku by se dopustil každý, kdo řídí motorové vozidlo a je u něj prokázána návyková látka přesahující tzv. cut off hodnotu, bez ohledu na jeho ovlivnění návykovou látkou. Sankce by byly výrazné a byly by odstupňovány dle pořadí spáchání deliktu, čímž by plně dosáhli účelu sledovaného právní úpravou. Podezření ze spáchání trestného činu samotným řízením pod vlivem drog by bylo spíše výjimečné a to jen v případech, kdy by řidič opravdu jevil již při kontrole známky toho, že je ve stavu, kdy nemůže bezpečně řídit motorové vozidlo. Poté by bylo jeho chování posuzováno dle aktuálního ovlivnění návykovou látkou, s ohledem na zjištěné hladiny návykových látek v krvi, které by však neměli nejdůležitější vypovídací hodnotu. Prokazování znaků trestného činu by bylo citelně jednodušší a levnější, jelikož hlavním důkazem by byla vyjádření policistů a lékařů ke stavu ovlivnění řidiče ihned po činu a následné vyjádření znalce, který by zhodnotil vyjádření policistů, lékařů a toxikologa.

Další změnou legislativy k zamyšlení by mohl být institut vynutitelnosti odběru krve, který v našem právním řádu zejména u skutků se zvláště závažnými následky chybí a v mnohých případech by mohl dovést pachatele k plné odpovědnosti za svůj čin.

„Judikatura zatím nesměřuje k vymezení (pevné) hranice koncentrace některé návykové látky v těle, při níž by ani nadprůměrně disponovaný řidič motorového vozidla nebyl schopen bezpečně řídit motorové vozidlo. Proto nezbývá, jde-li tu o relativní nezpůsobilost k řízení motorového vozidla, než stav vylučující způsobilost k řízení motorového vozidla přivolený požitím jiné návykové látky než alkoholu zjišťovat a dokazovat. Tím se ale poněkud zvyšuje finanční náročnost a zdoluhavost dokazování. Není zřejmé, proč se v této problematice nepostupuje jednoduše, jak je to typické pro takřka všechny okolní státy a proč jen Česká republika musí poměrně bagatelní trestný čin prokazovat – zde ale jednoznačně s ohledem na rozdílný náhled soudní praxe, ovšem i nekvalitní právní úpravu, která je přehnaně maximalistická a formální – mj. právě též psychiatrickými znaleckými posudky.“⁸²

---

⁸² POLICIE ČR – ÚSKPV. RŮŽIČKA, M. *Právní problematika trestných činů v silniční dopravě*. [online] 2012 [cit. 10.1.2013]. Dostupný z WWW: <<http://cportal.pcr.cz/nppskpv/uskp/ook>> (s. 75).

Závěr

Bakalářská práce na téma „*Problematika postihu řidičů motorových vozidel pod vlivem drog*“ byla zaměřena zejména na postup policistů při odhalování řidičů řídicích motorové vozidlo pod vlivem návykové látky, při následném prověřování, zda došlo ke spáchání trestného činu a nakonec i při vyšetřování konkrétních trestných činů.

Analýzou klíčových pojmů bylo především zjištěno, že pro stav vylučující způsobilost, neexistuje žádná konkrétní definice, neboť různé návykové látky působí na člověka odlišně a rozdílně ho ovlivňují. Zatímco u alkoholu je to celkem jednodušší, jelikož se ustálila praxe na tom, že pokud dosáhne jeho hladina v krvi minimálně 1 promile, není již řidič schopen řídit vozidlo bezpečně a s jistotou, u jiných návykových látek se musí tento stav určovat za pomoci znalce. Toto je však z praktického hlediska v celku problematické, dle mého názoru až zbytečně maximalistické řešení, které je velmi nákladné a je v nepoměru se závažností této trestné činnosti.

Právní úprava této problematiky je řešena několika zákony a nižšími právními akty a dle mého názoru je zbytečně přemrštěná, v mnoha případech duplicitní a nepřehledná. Myslím si, že by bylo plně dostačující, pokud by byla řešena pouze jedním zákonem komplexně a ne tak obsáhle.

Procesní postup Policie ČR je taktéž vcelku složitý. Nejprve se provede orientační vyšetření ze slin či potu řidiče, poté lékař provede klinické vyšetření spojené s odběrem biologického materiálu. Toxikolog z biologického materiálu nejprve provede screeningové vyšetření moči a při pozitivním výsledku zahájí policejní orgán úkony trestního řízení. V průběhu prověřování se nejprve přibere znalec z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, ke stanovení přesné hladiny návykové látky v krvi, dále podají vysvětlení svědci a dle zjištěných skutečností se přibere znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Po zahájení trestního stíhání se vyslechne obviněný, případně svědci, a může být rozhodnuto o zkoumání duševního stavu obviněného. Pokud má policejní orgán vyšetřování za skončené, umožní obviněnému, případně jeho obhájci, prostudovat spis a vyšetřování ukončí. Pokud jsou splněny zákonné podmínky, lze na místo vyšetřování konat zkrácené přípravné řízení. Tento postup je vcelku zdlouhavý a neefektivní a jak jsem již uvedl v předchozích kapitolách, přikláněl bych se spíše k německému modelu, kde se tato problematika ve většině případů řeší jako přestupek sankcí bez nutnosti výše uvedeného zdlouhavého trestního řízení.

V případové studii bylo analyzováno zdlouhavé a náročné trestní řízení pro podezření z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákona, které bylo nakonec ukončeno po 8 měsících rozhodnutím soudu o postoupení věci k projednání a rozhodnutí správnímu orgánu, zda se nejedná o přestupek. Dále byly rozebrány dvě rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, které se týkaly stejné problematiky řízení pod vlivem drog. Z analýzy případu a z uvedených judikátů bylo zjištěno, že postupy orgánů činných v trestním řízení jsou nejednotné a v častých případech i chybné. Na těchto případech bylo jasně poukázáno na to, že problém s touto problematikou skutečně existuje a není to pouze můj výmysl, který bych se čtenářům této práce snažil vnutit.

V posledních třech kapitolách práce bylo nejprve zjištěno, že soudy ukládají za zmíněné trestné činy většinou podmíněné tresty a v každém případě tresty zákazu činnosti, a dále že úspěšnost dokazování těchto trestných činů ve zkoumané oblasti rapidně klesla se změnou procesního postupu. Dále bylo zjištěno, že sankce za korespondující přestupky jsou do 50 tis. Kč, tedy celkem citelné a dokazování spáchání těchto přestupků je znatelně úspěšnější než u trestných činů. Dále bylo srovnáno řešení problému v ČR a SRN, kterým bylo zjištěno, že problém je v SRN řešen daleko efektivnějším způsobem než v ČR, jelikož v neodůvodněných případech neprobíhá trestní řízení, ale pouze je řidič sankcionován za přestupek. Také byl oceněn institut vynucení odběru krve, který v naší legislativě chybí. Nakonec jsem se zabýval úvahami řešení problému do budoucna, kterými jsem došel k závěru, že by byly možné tři varianty, z nichž nejlepší se mi zdá být obdobný model, který již funguje v SRN.

Dle mého názoru by měl být trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky, takový jaký je v dnešní podobě, vypuštěn z trestního zákoníku. Ponechal bych ho pouze za splnění podmínek, které jsou dnes uvedeny v kvalifikované skutkové podstatě. Řízením pod vlivem drog bez ohledu na ovlivnění by se řidič dopustil pouze přestupku. Sankce za přestupek jsou tak jako tak srovnatelné s tresty ukládanými za trestný čin a řízení o přestupku je nesrovnatelně efektivnější než řízení trestní. Doufejme, že se podaří v nejbližší době vyvolat diskusi o tomto problému a navrhnout možná řešení legislativních změn, v důsledku nichž by bylo možno docílit efektivnějšího řešení celé problematiky.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BALÍKOVÁ, M., DVOŘÁK, M. *Toxikologická diagnostika ve vztahu k důkazu ovlivnění řidiče motorového vozidla návykovou látkou – obecné aspekty*. Státní zastupitelství. 2010, roč. VIII, č. 5, s. 5-11. ISSN 1214-3758.
2. BORNÍK, M. *Trestná činnost a nealkoholová toxikomanie*. 1. vyd. Praha: Themis, 2000. 168 s. ISBN 80-85821-92-3.
3. ŠÁMAL, P. a kol.. *Trestní zákoník*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 3285 s. ISBN: 978-80-7400-109-3.
4. ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2003, 88 s., ISBN 80-7251-114-9.
5. ŠTABLOVÁ, R., BREJCHA, B. *Drogy: Vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2005. 116 s. ISBN 80-7251-186-6.
6. ŠTABLOVÁ, R., BREJCHA, B. *Návykové látky a současnost*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2006. 303 s. ISBN 80-7251-224-2.
7. VOREL, F. *Toxikologie*. 1. vyd. České Budějovice: Zemědělská univerzita, 1996. 109 s. ISBN 80-7040-172-9.
8. VORLOVÁ, K. *Drogy a řízení – alkohol a ostatní psychoaktivní látky v silniční dopravě*. *Zaostřeno na drogy*, 2008, č. 2, s. 1-10. ISSN 1214-1089.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 140 ze dne 8. prosince 1961, trestní zákon. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 65, s. 465-512.
2. ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 513-576.
3. ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990, o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 35, s. 810-826.
4. ČESKO. Zákon č. 13 ze dne 23. ledna 1997, o pozemních komunikacích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 3, s. 47-61.
5. ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 19. října 2000, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, s. 4570-4616.

6. ČESKO. Zákon č. 265 ze dne 29. června 2001, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 102, s. 6366-6422.
7. ČESKO. Zákon č. 379 ze dne 19. srpna 2005, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 133, s. 7093-7101.
8. ČESKO. Zákon č. 411 ze dne 12. září 2005, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 142, s. 7494-7522.
9. ČESKO. Zákon č. 321 ze dne 25. května 2006, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006, částka 99, s. 3898-3899.
10. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354-461.
11. ČESKO. Zákon č. 133 ze dne 3. května 2011, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, a některé další zákony, In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 51, s. 1286-1296.
12. NEJVYŠŠÍ SOUD ČR V BRNĚ, usnesení ze dne 12.5.2010, pod sp. zn.: 8 Tdo 449/2010.
13. NEJVYŠŠÍ SOUD ČR V BRNĚ, rozsudek ze dne 4.11.2010, pod sp. zn.: 4 Tz 62/2010.

Elektronické zdroje

1. POLICIE ČR. *Statistická ročenka 2011* [online]. 2011, [cit. 15. 12. 2012]. Dostupný z WWW: <<http://policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti>>.
2. POLICIE ČR – ÚSKPV. RŮŽIČKA, M. *Právní problematika trestných činů v silniční dopravě*. [online] 2012 [cit. 3.1.2013]. Dostupný z WWW: <<http://cportal.pcr.cz/nppskpv/uskpv/ook>>.
3. POLICIE ČR – ÚSKPV. HERKOMMEROVÁ, E. *Alkohol a drogy v krvi řidičů z pohledu toxikologa*. [online] 2012 [cit. 3.1.2013]. Dostupný z WWW: <<http://cportal.pcr.cz/nppskpv/uskpv/ook>>.

Ostatní zdroje

1. POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30 ze dne 21. dubna 2009, o plnění úkolů v trestním řízení. 80 s.
2. POLICIE ČR. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. 36 s.
3. POLICIE ČR. Krajské ředitelství Karlovarského kraje. Metodický návod řešení skutků spáchaných pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky ze dne 20. dubna 2011 vydaným pod č.j. KRPK-16562/ČJ-2011-1900DP. 2 s.
4. POLICIE ČR. Krajské ředitelství Karlovarského kraje. Informační systém ETR (elektronické trestní řízení).
5. Rozhovor s panem Peterem Meyerem, vedoucím Polizeiinspektion Waldsassen, Landespolizei Bayern SRN, ze dne 4.1.2013.
6. Rozhovor s panem Bc. Pavlem Sýkorou, vedoucím úseku přestupků odboru silničního hospodářství a dopravy Městského úřadu v Chebu, ze dne 8.1.2013.

Seznam příloh

1. Úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy.
2. Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie.
3. Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství.
4. Návrh státního zástupce na potrestání.
5. Přibrání znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.
6. Usnesení Okresního soudu v Chebu o postoupení věci.

Příloha č. 1

(počet listů: 2)

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ KARLOVARSKÉHO KRAJE
územní odbor vnější služby Cheb
dopravní inspektorát
Valdštejnova 2
3 5 0 1 5 C H E B

Razítko útvaru

ČJ KRPK- 20693/14-001

ÚŘEDNÍ ZÁZNAM

o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky (JNL)
před anebo během jízdy

Údaje ke kontrole

Místo: CHEB - LAJE, ZEMSKÉ ÚŘADY A ELAUCOVÁ datum: 09 06 2011 čas 0610
dopravní kontrola dopravní nehoda jiné - jaké _____

Údaje ke kontrolované osobě

příjmení: _____ jméno: _____

datum narození: _____

bydliště: _____

doručovací adresa: _____ tel.: _____

číslo OP: _____ číslo RP: _____ skupiny ŘO: _____ vydány: _____

datová schránka: _____

Podezření z užití: alkoholického nápoje ano (ne) JNL (ano) ne

Vozidlo

Druh vozidla nákladní osobní z. _____ jiné jaké _____

Dechová zkouška

dechový analyzátor certifikovaný ano ne typ: _____ výr. č.: _____

dechový analyzátor čas: _____ výsledek: _____ čas opakované: _____ výsledek: _____

detekční trubička výsledek: pod dělicí rysku dělicí ryska nad dělicí
rysku

osoba odmítá důvod: _____

Orientační vyšetření na jinou návykovou látku

orientační vyšetření na jinou návykovou látku provedeno ano ne

typ testeru: DRUGWIFE 5+ výsledek: pozitivní negativní

zjištěná návyková látka:

Canabis Amphetamines, Methamph. Cocaine Opiates jiná _____

Na dotaz, zda požívala alkoholický nápoj nebo jinou návykovou látku, osoba uvedla

alkohol ano ne druh, množství _____

od kdy: _____ do kdy: _____

JNL (ano) ne druh, množství PERUVIAN KAZIHOANA PACE MUDOSTVI

od kdy: 09 06 2011 2610 do kdy: 09 06 2011 2007

odmítla uvést

Chování: ovládané, odmítavé, nervózní, apatické, řečnost, agresivní, hyperaktivní, jiné

Nálada: nenápadná, podrážděná, vzlyká, pocit všemocnosti, depresivní, euforická, ustrašená, jiná, unavené, zpomalené, nepřírozná veselost, zmatečné, neklidné

Koordinace pohybů: koordinované, nekoordinované - jak

Orientace: normální, dezorientována (časově, místně ve vztahu k osobám)

Postoj: jistý / normální, nejistý

Chůze: jistá / normální, nejistá

Řeč: normální, koktání, nevýrazná, překotnost, mluvení, upovídánost

Paměť: normální, narušená, jak

Oblečení: přiměřené, nepřiměřené, znečištěné

Barva kůže: normální, bledá, popelavá, zarudlá, jiná

Oči: normální, zarudlé, jiné

Tělesné známky: zápach alkoholu ano ne zápach konopí ano ne
viditelné vpichy po nitrožilní aplikaci JNL ano ne

Byla provedena výzva k lékařskému vyšetření s následným odběrem biologických materiálů:

ano ne nebyla nutná

Na výzvu se podrobila lékařskému vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:

ano ne pouze lékařské vyšetření

Osoba požaduje lékařské vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:

ano ne

Zadržten řidičský průkaz:

ano ne

Uložena kauce:

ano ne
ve výši: _____ Kč

Zabráněno v jízdě:

ano ne
způsob: zakáz. jízdy

Další doplňující skutečnosti:

vozdice s zabráněnou jízdou

Kontrolu a hodnocení provedl:

pprp [redacted] pp [signature]
hodnost, jméno a příjmení, OEC a podpis

Přítomen:

pprp [redacted] pp [signature]
hodnost, jméno a příjmení, OEC a podpis

Příloha č. 2

(počet listů: 3)

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje
Územní odbor Cheb
2. Oddělení obecné kriminality SKPV
Valdštejnova 4
350 15 CHEB

Č.j.: KRPK – 5115 – 12/TČ – 2011 - 190272

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE KARLOVARSKÉHO KRAJE Územní odbor SKPV Cheb 2. Oddělení obecné kriminality	
Došlo:	14-07-2011
Č. j.:	.....
Počet listů	.....Přílohy: .....

Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie

V trestní věci podezřelého

pro přečin **Ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku.**

Popis a bližší specifikace skutku:

Dne 09.06.2011 kolem 03 : 50 hod. v Chebu na křižovatce ulic Zemědělská a Blanická řídil podezřelý motorové vozidlo zn. [REDAKCE] a při tom byl kontrolován hlídkou Policie ČR, DI Cheb a při kontrole byl vyzván k orientačnímu vyšetření na návykové látky, při kterém byla detekována látka Amfetamin, k výsledku zkoušky řidiče uvedl, že dne 8.6.2011 od 20 : 00 hod. do 20 : 05 hod. téhož dne užil Pervitin, řidiče byl na místě zadržen ŘP, a při následném lékařském vyšetření byla odebrána krev a moč, ve vzorku moče byla stanovena celková koncentrace amfetaminových derivátů ve výši 10,75 mg/l.

Vypracovaný Ing. [REDAKCE] znalcem Krajského soudu v Plzni.

Na základě Opatření o přibrání znalce datovaného 23. června 2011, Žádosti o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL), výsledků laboratorního vyšetření vzorku moče provedeného v toxikologické laboratoři NEMOS SOKOLOV s. r. o., Nemocnice Sokolov shrnuji rozhodné okolnosti a skutečnosti v tento

N Á L E Z

Vzorek krve byl dodán do laboratoře dne 10.6.2011.
Jelikož vzorek moče vykazoval pozitivní reakce na přítomnost amfetaminových derivátů, proto analýza vzorku krve byla zaměřena na průkaz a stanovení hladiny amfetaminových derivátů.

Provedené úkony

I. Cílený průkaz a stanovení hladiny amphetaminových derivátů ve vzorku krve metodou plynové chromatografie s detekcí hmotnostní spektrometrií (GC-MS)

Ke vzorku krve byl přidán vnitřní standard (fenmetrazin) a pufrční roztok (pH 6,0). Takto připravený vzorek byl extrahován technikou extrakce na pevných fázích (SPE). Po elucích analytů směsí 2 x 1ml dichlormethan – isopropanol - amoniak (8 : 2 : 0,2), k eluátu bylo přidáno 10 µl kyseliny chlorovodíkové v methanolu. Eluát byl odpařen v proudu dusíku do sucha, k odparku bylo přidáno 100 µl derivatisačního činidla PFPA (pentafluoropropionanhydrid) a směs byla temperována při 70 °C 20 minut. Po ochlazení a po odpaření derivatisačního činidla byl odparek rozpuštěn v 50µl methanolu. Methanolický roztok byl analyzován metodou plynové chromatografie s hmotnostním detektorem (GC-MS fy Shimadzu). Analýza byla provedena v SIM modu. Naměřená hmotová spektra byla identifikována porovnáváním se spektry derivatisovaných standardů amphetaminových derivátů a se spektry amphetaminových derivátů uložených v elektronických knihovnách hmotových spekter Pflieger-Maure-Weber. Stejným postupem byly zpracovány vzorky pro kalibraci.

Výsledky:

Ve vzorku krve byla stanovena hladina methamphetaminu ve výši 0,15 mg/l.

Na základě shora uvedených skutečností podávám k položeným otázkám:

- 1. Zda - li se v předloženém biologickém materiálu (krev pod. [REDAKCE] uschována v toxikologické laboratoři), zajištěném dne 9.6.2011 v 04 : 35 h., nacházejí látky ze skupiny amphetaminových derivátů.**
- 2. V kladném případě uveďte, o jaké konkrétní látky se jedná a jejich množství**
- 3. Uveďte, jaké jsou hranice pro stav vylučující způsobilost u amphetaminových derivátů a jakým způsobem je možno tyto hranice posuzovat.**
- 4. Určete, zda na základě výsledku provedené analýzy mohl podezřelý řídit bezpečně motorové vozidlo nebo zda byl podezřelý pod vlivem návykových látek v takové koncentraci, že se nacházel ve stavu vylučujícím způsobilost.**

tento znalecký

POSUDEK

1. Ve vzorku krve podezřelého [REDAKCE] odběr 9.6.2011 v 04 : 35 hod., byla stanovena hladina methamphetaminu ve výši 0,15 mg/l.

2. Ve vzorku krve podezřelého [REDAKCE] odběr 9.6.2011 v 04 : 35 hod., byla stanovena hladina methamphetaminu ve výši 0,15 mg/l.

3. Odborná literatura (M. Schulz, A. Schmoldt Pharmazie č. 58/2003) uvádí terapeutickou koncentraci methamphetaminu v krvi 0,01 – 0,05 mg/l, toxickou koncentraci methamphetaminu v krvi 0,2 – 1,0 mg/l, letální koncentraci methamphetaminu v krvi víc než 10,0 mg/l.

V odborné literatuře forensní toxikologie se uvádí, že při zjištění hladiny methamphetaminu v krvi ve výši od 0,05 mg/l dochází u řidičů k chybám při řízení motorových vozidel.

4. S ohledem na nález psychostimulační látky – methamphetaminu v krvi, lze říci, že podezřelý [REDAKCE] byl v době odběru vzorku krve dne 9.6.2011 v 04 : 35 hod. pod vlivem methamphetaminu.

U řidičů se akutní účinek amphetaminů projevuje rizikovou jízdou bez zábran s přeceňováním schopností k jízdě – překročení sebekritičnosti, časté dělání chyb, rychlá jízda, agresivní styl jízdy; další projevy – neklid, roztěkanost, nervozita, zvýšená citlivost na světlo, podrážděnost a agresivita.

U řidičů se fáze odeznívání účinků projevuje dramatickým poklesem výkonu, vyčerpáním a únavou, depresivními stavy. Je výrazně snížena schopnost koncentrace, snížená pozornost, dochází až ke ztrátě orientace, zmatenosti, dezorientaci.

Pouze na základě výsledků stanovené hladiny methamphetaminu v krvi podezřelého [REDAKCE] ve výši 0,15 mg/l nelze určit, ve které fázi účinku se podezřelý [REDAKCE] v době řízení motorového vozidla nacházel. Neexistuje totiž jednoduchá závislost mezi hladinou drogy a aktuálním stavem uživatele – tedy míra ovlivnění (jak je tomu např. u alkoholu).

Znalecká doložka

Znalecký posudek jsem podala jako znalec jmenovaný rozhodnutím předsedy Krajského soudu v Plzni dne 1.11.2006, Spr. č. 525/2006 pro základní obor zdravotnictví, pro odvětví toxikologie. Znalecký úkon je zapsán pod poř. čís. 550/2011 znaleckého deníku. Znalečné a náhradu nákladů (náhradu mzdy) účtuji podle připojené likvidace.

V Chodově dne 7.7.2011

Ing. [REDAKCE]

Č.j.: KRPK – 5115 - 12/TČ – 2011 – 190272

Příloha č. 3

(počet listů: 3)

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje
Územní odbor Cheb
2. oddělení obecné kriminality
Valdštejnova 4
350 15 Cheb

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE KARLOVARSKÉHO KRAJE Územní odbor SKPV Cheb 2. Oddělení obecné kriminality	
Došlo:	- 5 -08- 2011
Č. j.:	.....
Počet listů	..... Přílohy: .....

Č.j.: KRPK-5115-21/TČ-2011-190272

ZNALECKÝ POSUDEK z oboru zdravotnictví – odvětví soudní lékařství

v trestní věci podezřelého [REDAKCE]
350 02 Cheb pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku, vypracovaný znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství MUDr. [REDAKCE], na základě Opatření o přibrání znalce ze dne 15. července 2011, zapůjčené spisové dokumentace a znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie.

Ve znaleckém posudku je třeba posoudit a zodpovědět následující otázky:

1) Zda podezřelý [REDAKCE] při zjištěném ovlivnění návykovou látkou byl schopen řídit motorové vozidlo v silničním provozu bezpečně a s jistotou (vyjádřit se podrobně k ovlivnění jeho schopnosti ovládat motorové vozidlo).

N Á L E Z

VÝPIS ZE SPISOVÉ DOKUMENTACE

Znalec měl pro vypracování znaleckého posudku k dispozici spisovou dokumentaci, jejíž součástí byl Úřední záznam o podaném vysvětlení [REDAKCE] ze dne 23. června 2011, Protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou ze dne 09.06. 2011, dále Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie Ing. [REDAKCE] ze dne 07.07. 2011.

POSUDEK

1) Chemicko - toxikologické vyšetření biologického materiálu [REDAKCE] odebraného dne 09.06. 2011 v 04.35 hodin, prokázalo v krvi jmenovaného methamphetamin (pervitin) o koncentraci 0,15 mg/l.

Methamphetamin (označovaný jako pervitin) je uveden v příloze 5 zákona č. 167/98 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů mezi psychotropními látkami zařazenými v seznamu II.

2) Methamphetamin (pervitin) ovlivňuje výrazně v akutní fázi, ale i ve fázi odeznívání účinků, lidskou psychiku i motorické funkce. Jeho nežádoucí účinky se týkají euforie, hyperaktivity a motorického neklidu, dochází ke zrychlení psychomotorického tempa a toku myšlenek na úkor jejich kvality. Pocit zlepšené tělesné výkonnosti může způsobit přecenění vlastních fyzických možností a u řidiče může vést k agresivnímu stylu jízdy s riskantním chováním a s přeceněním vlastních řídicích schopností. Naopak při konci působení této látky tzv. „dojezdu“ dochází k výraznému poklesu výkonnosti s vyčerpáním a snížením pozornosti, výrazně se snižuje schopnost koncentrace, projevuje se ospalost, únava a deprese. Někdy se mohou rovněž vyskytnout i stavy zmatenosti a ztráty orientace. V odborné literatuře forenzní toxikologie a soudního lékařství je uvedeno, že k chybnému řízení motorového vozidla dochází již při hladině methamphetaminu v krvi 0,05 mg/l a hodnotách vyšších.

3) Pokud jde o ovlivnění návykovou látkou, jakou je i methamphetamin (pervitin), lze ze soudně lékařského hlediska osobu za ovlivněnou touto látkou považovat tehdy, je-li tato prokázána v její krvi.

Na základě výsledků chemicko-toxikologické analýzy krve [REDAKCE], vypracované znalkyní z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie Ing. [REDAKCE], lze konstatovat, že se [REDAKCE] v době odběru krve nacházel pod vlivem methamphetaminu (pervitinu).

Prokázané ovlivnění osoby [REDAKCE] uvedenou návykovou látkou, tak není

---

slučitelné se schopností řídit a ovládat motorové vozidlo v silničním provozu bezpečně a s jistotou.

4) Jen pro úplnost uvádím, že stupeň individuálního ovlivnění jedince je možno nejlépe zhodnotit na základě klinického vyšetření psychiatrem v době deliktu nebo krátce po něm, spolu s přihlédnutím k výsledkům chemicko-toxikologického vyšetření.

5) Znalec nemá dalšího sdělení.

Skončeno, přečteno, podepsáno

dne 02. srpna 2011

Znalecká doložka:

Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím Krajského soudu v Plzni ze dne 20.6. 2007 č.j. Spr. 290/2007, pro základní obor zdravotnictví pro odvětví soudní lékařství. Znalecký úkon je zapsán pod poř. č. 362 /2011 znaleckého denníku. Znalečné a náhradu nákladů (náhradu mzdy) účtuji podle připojené likvidace na základě dokladů číslo .....

Otisk – kulaté razítko a podpis znalce

Příloha č. 4

(počet listů: 2)

Okresní státní zastupitelství v Chebu
Lidická 2, 350 96 Cheb, ☎ 354 429 111, fax 354 429 114
e-mail: podatelna@osz.chb.justice.cz

Okresnímu soudu v <u>Chebu</u>	OKRESNÍ SOUD V CHEBU	Podáno
	Dostal: 29-08-2011	Podána: 1 ZK 224/2011-4
	čas: 14.59	
	krát: 0	příl. 2
		podpis: A

Příloha: policejní spis policejního orgánu Policie ČR, Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, územní odbor, 2. Oddělení obecné kriminality Cheb, č.j. KRPK-5115/TČ-2011-190272

Návrh na potrestání

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Chebu podává
podle § 179c odstavec 2 písmeno a) trestního řádu návrh na potrestání podezřelého

[REDAKCE], bez zaměstnání, v evidenci Úřadu práce Cheb,

ž e

dne 9. června 2011 kolem 03:50 hodin v Chebu, okres týž, řídil z ulice Palackého ke křižovatce ulic Zemědělská - Blanická půjčený osobní automobil zn. **[REDAKCE]**, reg. zn. **[REDAKCE]**, a byl zastaven policejní hlídkou, kdy provedenou zkouškou byla u podezřelého zjištěna přítomnost návykové látky amphetaminu a dále bylo zjištěno, že podezřelý si dne 8.6.2011 kolem 14:00 hodin aplikoval nosem dávku drogy pervitinu a rozbořem jeho moči odebrané mu dne 9.6.2011 v 04:40 hodin bylo zjištěno 10,75 mg/l amphetaminových derivátů a v jeho krvi odebrané mu 9.6.2011 v 04:35 hodin bylo zjištěno 0.15 mg/l metamphetaminu a dle závěru znalce z oboru zdravotnictví - soudní lékařství podezřelý s ohledem na ovlivnění návykovou látkou nebyl schopen řídit motorové vozidlo v silničním provozu bezpečně a s jistotou,

t e d y

vykonával ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku,

č í m ž   s p á c h a l

přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku.

Navrhuji u hlavního líčení:

- 1) za podmínek § 211 odst. 5 tr. řádu číst znalecké posudky z oboru zdravotnictví - toxikologie č.l. 9-11, a z oboru zdravotnictví - soudní lékařství č.l. 15-17,
- 2) dle § 213 odst. 1 tr. řádu předložit stranám k nahlédnutí úřední záznam o kontrole řidiče č.l. 19, lékařské vyšetření k odběru krve a moči a rozboru moči č.l. 20, potvrzení o zadržení ŘP č.l. 21, opis RT č.l. 24, zprávu o pověsti č.l. 26, zprávy ÚP Cheb č.l. 28-30,
- 3) dle § 314d odst. 2 tr. řádu označuji za nesporné všechny skutečnosti uvedené v návrhu na potrestání.

V Chebu dne 29. srpna 2011

Státní zástupce OSZ v Chebu:

Za správnost vyhotovení:

Příloha č. 5

(počet listů: 2)

Kráte: ..... příloha
PŘIBRÁNÍ ZNALCE

V trestní věci obviněného [redacted] stíhaného návrhem na potrestání Okresního státního zastupitelství v Chebu ze dne 29.8.2011, č.j. 1 ZK 224/2011-4, pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku,

přibírám

podle § 105 odst. 1 tr. řádu **MUDr.** [redacted] znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace alkoholologie a jiné drogové závislosti, zapsaného v seznamu znaleců vedeném u Krajského soudu v Plzni, *ke zpracování znaleckému posudku z tohoto oboru.*

Ve znaleckém posudku je třeba posoudit a zodpovědět následující otázky:

- 1) Jaký byl v době činu (9.6.2011) vztah obviněného [redacted] k droze metamfetamin, zejména, jak často jí užíval, v jakých dávkách, jakým způsobem a zda se u něj projevovaly známky závislosti na této droze.
- 2) Jak dalece byl obviněný v době jízdy vozidlem ovlivněn drogou s ohledem na koncentraci metamfetaminu v krvi, doby, po kterou měl drogu v těle, a reakcí, kterými se projevovalo jeho jednání vůči policistům případně lékařům při vyšetření bezprostředně po skončení jízdy.
- 3) Jak bylo zjištěné množství metamfetaminu v krvi obviněného způsobilé ovlivnit jeho schopnost řídit motorové vozidlo.
- 4) Porovnejte zjištěné množství metamfetaminu v krvi obviněného ve vztahu k hodnotě jedné promile alkoholu v krvi osoby s podobnými tělesnými proporcemi, jaké má obviněný (60 kg, 173 cm), případně jaké hladině alkoholu lze zjištěné množství metamfetaminu přirovnat.

Účelem tohoto doplňku uvedeného znaleckého posudku je především posoudit míru ovlivnění obviněného návykovými látkami zjištěnými rozbořem jeho krve. Za účelem zpracování znaleckého posudku zasílám znalci kopie podstatných částí spisu a to čl. 3-4, 9-11, 15-17, 19-20, 23, 24, 26, 32-33, 38-40.

Pro vypracování znaleckého posudku stanovuji lhůtu 1 (jednoho) měsíce. Znalecký posudek je třeba vypracovat ve třech vyhotovení.

Poučení: Podle § 106 tr. řádu je znalec povinen bez odkladu oznámit skutečnosti, pro které by byl vyloučen nebo které by mu jinak bránily být ve věci činný jako znalec. Znalecký posudek má význam z hlediska obecného zájmu, neboť bude sloužit jako jeden z důkazů k posouzení skutečností důležitých pro trestní řízení, zejména k posouzení schopností obžalovaného účastnit se trestního řízení; pokud by znalec úmyslně uvedl nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí nebo takovou okolnost zamlčel, dopustí se trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 tr. zákoníku.

Podle § 105 odst. 3 tr. řádu mohou strany vznášet námitky proti osobě znalce z důvodů, které stanoví zvláštní zákon (zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů); vedle toho lze vznést námitky proti odbornému zaměření znalce nebo proti formulaci otázek položených znalci. O důvodnosti námitek rozhodně samosoudce podepsaného soudu.

V Chebu dne 29. prosince 2011

██████████
samosoudce, v.r.

Za správnost vyhotovení:

██████████

Příloha č. 6

(počet listů: 4)

V Chebu dne 19. DŘE 2012

 USNESENÍ

Doslo 19-03-2012
Č. j.: .....
Počet listů ..... Přílohy: .....

Samosoudce Okresního soudu v Chebu rozhodl dne 28. února 2012 v trestní věci obviněného [REDAKCE] stíhaného pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku, **t a k t o :**

Podle § 222 odst. 2 tr. řádu se trestní věc obviněného [REDAKCE] stíhaného návrhem na potrestání Okresního státního zastupitelství v Chebu ze dne 29.8.2011, č.j. 1 ZK 224/2011-4, pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že

dne 9. června 2011 kolem 03:50 hodin v Chebu, okres týž, řídil z ulice Palackého ke křižovatce ulic Zemědělská - Blanická půjčený osobní automobil [REDAKCE], reg. zn. [REDAKCE], a byl zastaven policejní hlídkou, kdy provedenou zkouškou byla u podezřelého zjištěna přítomnost návykové látky amfetaminu a dále bylo zjištěno, že podezřelý si dne 8.6.2011 kolem 14:00 hodin aplikoval nosem dávku drogy pervitinu a rozbořem jeho moči odebrané mu dne 9.6.2011 v 04:40 hodin bylo zjištěno 10,75 mg/l amfetaminových derivátů a v jeho krvi odebrané mu 9.6.2011 v 04:35 hodin bylo zjištěno 0,15 mg/l metamfetaminu a dle závěru znalce z oboru zdravotnictví - soudní lékařství podezřelý s ohledem na ovlivnění návykovou látkou nebyl schopen řídit motorové vozidlo v silničním provozu bezpečně a s jistotou,

postupuje k projednání a rozhodnutí Městskému úřadu v Chebu, se sídlem Cheb, nám. Krále Jiřího 1/14, neboť projednáváný skutek není trestným činem, avšak mohl by být tímto orgánem posouzen jako přestupek.

Odůvodnění:

Dne 29.8.2011 byl u zdejšího soudu podán Okresním státním zastupitelstvím v Chebu pod sp. zn. 1 ZK 224/2011 návrh na potrestání podezřelého [REDAKCE] pro skutek popsáný ve výroku tohoto usnesení, ve kterém byl spatřován přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku. Soud provedl v dané věci hlavní líčení a dne 30.9.2011 rozhodl o postoupení věci k projednání přestupku. Proti tomuto rozhodnutí podal včasnou stížnost státní zástupce. Krajský soud v Plzni dne 1.12.2011 pod sp. zn. 9 To 548/2011 rozhodl tak, že napadené usnesení zrušil a vrátil věc zpět soudu prvního stupně k opětovnému projednání a rozhodnutí. Krajský soud v Plzni nevytkl soudu prvního stupně žádné procesní vady, konstatoval však, že rozhodnutí bylo vydáno předčasně. Uložil soudu přibrat znalce v oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, a poté znovu případ posoudit. Soud prvního stupně tento pokyn splnil a následně věc vyhodnotil níže uvedeným způsobem.

Obviněný v přípravném řízení i u hlavního líčení potvrdil, že skutečně řídil motorové vozidlo v čase a na místě uváděném v podaném návrhu na potrestání. Doznal též, že dne 8.6.2011 kolem 14:00 hodin užil drogu pervitin a to šňupnutím nosem. Množství užití látky neznal, ale bylo menší. Kromě pervitinu večer vykouřil ještě jednoho jointa marihuany. Žádný

alkohol nepil. Jízdu podnikl až druhý den v ranních hodinách, kdy vezl své kamarády domů. Na svou obhajobu uvedl, že se necítil být v době jízdy drogami ovlivněn. Byl pouze ospalý, což bylo dáno dobou, kdy jízdu uskutečnil.

V dané věci je zcela nesporné, že obviněný skutečně dne 9.6.2011 v 03:50 hodin řídil v Chebu z části Nové Město až do části Háje, ke křižovatce ulic Zemědělská a Blanická, osobní motorové vozidlo zn. [REDAKCE]. Vyplývá to z úředního záznamu policejní hlídky, z výpovědi svědků [REDAKCE] a [REDAKCE] i z výpovědi obviněného. Nesporné je také to, že obviněný byl v době jízdy pod vlivem metamfetaminu o koncentraci 0,15 mg/l v krvi, což je psychotropní látka uvedená v příloze č. 5 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů, tedy návyková látka podle § 130 tr. zákoníku. To bylo prokázáno znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, v rámci kterého byly provedeny rozbory vzorků moče a krve obviněného, které mu byly odebrány dne 9.6.2011 v 04:35 hodin.

Soud se tedy zabýval především otázkou, do jaké míry byl obviněný ovlivněn metamfetaminem a jak se vliv této látky projevoval na jeho schopnostech řídit motorové vozidlo. V dosavadní soudní praxi ani v odborné lékařské literatuře nebyla stanovena žádná hranice ovlivnění metamfetaminem, jejíž překročení by znamenalo, že žádný řidič s takovouto mírou ovlivnění již není schopen bezpečně ovládat motorové vozidlo. Tato obecně uznávaná hranice je aplikována pouze při ovlivnění alkoholem, kde činí 1 g/kg. V případech ovlivnění řidiče jinými návykovými látkami je nutné zkoumat případ od případu konkrétní vliv takové látky na chování řidiče. Koncentrace 0,15 mg/l v krvi obviněného zjištěná rozбором jeho krve převyšuje terapeutickou koncentraci metamfetaminu (podle odborné literatury zmíněné ve znaleckém posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, 0,05 mg/l), nedosahuje však koncentrace toxické (podle odborné literatury zmíněné ve znaleckém posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, 0,2 mg/l). Lze tedy uvést, že jde o koncentraci nižší, podle znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, MUDr. [REDAKCE] však nikoli zanedbatelnou, proto by se u ní měly projevat některé příznaky, které ve svém znaleckém posudku popsal. Znalkyně Ing. [REDAKCE], která zpracovala znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, v posudku uvedla, že ze samotného údaje o koncentraci metamfetaminu v krvi nelze zjistit, ve které fázi účinku této látky se obviněný nacházel. Znalec z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, MUDr. [REDAKCE] tuto skutečnost potvrdil. Tento znalec ve znaleckém posudku podrobně popsal, jaké účinky má metamfetamin na lidské chování v akutní fázi (nástup účinku) a ve fázi odeznívání účinku. Vyjádřil se také, jak se takové jednání typicky projevuje při řízení motorových vozidel. Znaleckému posudku je třeba vytknout, že znalci byla policejním orgánem položena otázka, na kterou není znalec oprávněn odpovědět. Znalec odpověď rozfázoval do několika použitelných částí, nicméně soud je toho názoru, že znalec nebyl oprávněn posuzovat otázku, zda byl obviněný schopen řídit motorové vozidlo bezpečně a s jistotou, neboť to je otázka právní a nikoli odborná. Tuto otázku může posoudit pouze soud. Znalec se mohl vyjádřit pouze k tomu, jak daná látka působí na lidské chování a jaké jsou poznatky lékařské vědy k jednotlivým stupňům ovlivnění metamfetaminem. Ostatně sám znalec na závěr znaleckého posudku uvedl, že individuální ovlivnění jedince metamfetaminem je možné zjistit především okamžitým klinickým vyšetřením u psychiatra, které v dané věci neproběhlo. Bližší objasnění toho, jak se požitý metamfetamin projevoval na chování obviněného v době jízdy vozidlem, nepřinesl ani znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který zpracoval MUDr. [REDAKCE]. Ten uvedl, že obviněný je pouze experimentálním uživatelem drogy. V době jízdy byl patrně v útlumové fázi a jako řidič byl značně rizikový. K otázce, zda je možné srovnat zjištěné hodnoty metamfetaminu v krvi obviněného s ovlivněním alkoholem,

však znalec uvedl, že takovéto porovnání není možné, neboť neexistuje jednoduchá závislost mezi hladinou drogy a aktuálním stavem uživatele. U hlavního líčení znalec tuto odpověď ještě rozvedl v tom směru, že účinky metamfetaminu jsou značně individuální a bez bezprostředního vyšetření obviněného po jízdě nelze míru ovlivnění objektivně posoudit. Pouze hypoteticky se znalec vyjádřil, že míra ovlivnění obviněného metamfetaminem by se dala porovnat s ovlivněním alkoholem do 1 g/kg. Lze tedy konstatovat, že judikát Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 8 Tdo 449/2010, na který Krajský soud odkazoval při vrácení věci soudu prvního stupně a který ovlivňuje dokazování v obdobných případech, požaduje přibírání znalců k posouzení otázky, která není objektivně na základě poznatků současné lékařské vědy zodpověditelná, neboť dle znalců působení alkoholu a jiných návykových látek a metabolismus jejich vstřebávání je zcela odlišný a neporovnatelný.

Soud se proto zaměřil na vyhodnocení výpovědi svědků, kteří přišli s obviněným v době jízdy do kontaktu, a porovnával jejich tvrzení o chování obviněného s účinky metamfetaminu popsány ve znaleckém posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství. Policisté pprap. [REDAKCE] a pprap. [REDAKCE], kteří obviněného při jízdě kontrolovali a pojali podezření, že byl pod vlivem návykových látek, před soudem k chování obviněného neuvedli vůbec nic, neboť si na případ vůbec nevzpomněli. Nevybavili si ani osobu obviněného, který byl přítomen v jednacím síni. Tato ztráta paměti u svědků z řad policistů je poměrně neobvyklá. Je sice pravdou, že policisté kontrolují během své služby mnoho řidičů, nicméně případů přistižení řidiče s pozitivním testem na drogy tolik není a od události uběhla poměrně krátká doba. Soud tak mohl vycházet pouze z procesně použitelného úředního záznamu o kontrole řidiče, kteří jmenovaní svědci sepsali bezprostředně po kontrole obviněného, ve kterém vyplňovali údaje o projevech jeho chování. Z tohoto záznamu vyplývá, že o ovlivnění obviněného metamfetaminem vypovídal pouze test přístrojem Drugwipe5+ a to, že obviněný měl depresivní náladu. Ve všech ostatních položkách týkajících se motorických funkcí, chování obviněného i jeho řeči, byly výsledky neodpovídající ovlivnění obviněného jakoukoli návykovou látkou, tedy ani metamfetaminem. Pouze depresivní nálada je příznakem odeznívání drogy, jak popsal znalec MUDr. [REDAKCE], ostatní účinky nebyly policisty pozorovány. Depresivní nálada však není vlastnost, která by kohokoli vylučovala ze způsobilosti řídit motorové vozidlo a která by musela nutně souviset s požitím drogy. Depresivní náladu obviněného mohla vyvolat samotná policejní kontrola. K věci byli dále vyslechnuti svědci [REDAKCE] a [REDAKCE], kteří jeli s obviněným ve vozidle v době, kdy proběhla policejní kontrola. Ani jeden z nich nepopsal v chování, pohybu a řeči obviněného žádné příznaky, které by odpovídaly ovlivnění obviněného metamfetaminem. Obviněný se podrobil i vyšetření v nemocnici, při kterém byly jeho motorické funkce, chování, nálada i řeč podrobeny zkoumání lékařem. Ani lékař nezjistil kromě depresivní nálady nic, co by nasvědčovalo ovlivnění obviněného metamfetaminem.

Lze tedy shrnout, že s výjimkou depresivní nálady ani policisté, ani spolujezdci obviněného ani lékař nepozorovali na jeho chování a stylu jízdy nic, co by nasvědčovalo tomu, že před jízdou požil metamfetamin. Sám obviněný na sobě účinky této látky také nepocíťoval. Za této důkazní situace dospěl soud k závěru, že je možné s ohledem na prokázaný nález metamfetaminu v krvi obviněného dospět k závěru, že obviněný byl metamfetaminem v době jízdy ovlivněn. Uvedené důkazy však neumožňují vyslovit jednoznačný a pochybností prostý závěr, že míra ovlivnění obviněného touto látkou byla již taková, že obviněný nebyl schopen bezpečně ovládat vozidlo v silničním provozu. Nebylo tudíž prokázáno, že by se obviněný v době jízdy nacházel ve stavu vylučujícím způsobilost k řízení motorových vozidel.

Soud se neztotožňuje se závěry státního zástupce, že tento stav je prokazován toxikologickým vyšetřením krve obviněného, neboť, jak již bylo výše řečeno, v případě metamfetaminu neexistuje žádná hranice, nad kterou by byl tento stav nepochybný bez ohledu na konkrétní příznaky. V daném případě je nutné konkrétní chování obviněného pečlivě zkoumat, což soud učinil, avšak žádné vnější projevy ovlivnění obviněného metamfetaminem nebyly nikým pozorovány. Samotné tvrzení znalce MUDr. [REDAKCE], že podle odborné literatury k chybnému řízení vozidel dochází již při koncentraci metamfetaminu vyšší než 0,05 mg/l není průkazné, neboť riziko vzniku chyb nastává pochopitelně při jakémkoli ovlivnění osoby návykovou látkou, proto je takové jednání bez ohledu na míru ovlivnění vždy protiprávní. Znalec MUDr. [REDAKCE] tuto hranici přirovnal k 0,02 g/kg alkoholu, kdy vzniká riziko chyb i u osob ovlivněných při řízení vozidla právě alkoholem. Trestní zákoník však postihuje pouze případy, při kterých je riziko natolik vysoké, že dotyčná osoba není schopna chybám s ohledem na svůj stav zabránit, tedy musí být prokázán stav vylučující způsobilost obviněného vozidlo řídit. V takovém stavu se obviněný podle provedených důkazů objektivně nenacházel. Proto soud dospěl k závěru, že skutek popsáný v návrhu na potrestání se sice stal, není však z výše uvedených důvodů přečinem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku ani jiným trestným činem.

Soud se dále zabýval tím, zda by jednání obviněného mohlo být posouzeno příslušným orgánem jako přešůpek. Podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přešůpcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jej „zákon o přešůpcích“), se přešůpku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dopustí ten, kdo řídí vozidlo v takové době po užití návykové látky, po kterou je ještě pod jejím vlivem. Podle názoru soudu právě do této kategorie jednání obviněného patří, proto přichází v úvahu jeho postih za uvedený přešůpek, který postihuje jednání menší intenzity, než které je definováno v § 274 odst. 1 tr. zákoníku nebo v § 22 odst. 1 písm. c) zákona o přešůpcích, které k naplnění jejich skutkových podstat vyžadují řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost k takové činnosti. Veškeré další úvahy již náleží pouze příslušnému správnímu orgánu, do jehož rozhodnutí nesmí soud zasahovat. Věcně a místně příslušným správním orgánem k projednání tohoto případu je v daném případě podle § 53 odst. 1 a § 55 odst. 1 zákona o přešůpcích Městský úřad v Chebu. Proto soud rozhodl o postoupení věci k projednání právě tomuto správnímu orgánu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení může státní zástupce podat stížnost do tří dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému soudu v Plzni prostřednictvím zdejšího soudu. Stížnost má odkladný účinek.

V Chebu dne 28. února 2012

[REDAKCE]
samosoudce, v.r.

Za správnost vyhotovení:

[REDAKCE]

